

[Industriministeren]

mer, gav en tilskyndelse til øgede aktive investeringer, idet vi friholdt aktier fra realrenteafgiften. Med lovforslaget går vi nu videre ved at øge de midler, som kan anbringes på denne måde.

En sådan omlægning af investeringsmønstret vil også have en anden meget ønskelig virkning. Det forløbne år har vist, at Københavns Fondsbørs nu skulle have mulighed for at blive både et levende aktiemarked og en vigtig finansieringskilde for dansk erhvervsliv. Lovforslaget vil være et yderligere skridt i denne retning.

I den offentlige debat har det været nævnt, at dette lovforslag ville give forsikringselskaber og pensionskasser for stor indflydelse på erhvervslivet. At forsikringselskaber og pensionskasser må have en sådan indflydelse, at de bliver i stand til at varetage deres interesser, er rimeligt. Men begrænsningerne i loven gør, at der ikke er grund til at fremmane et billede af et erhvervsliv domineret af pensionskasser og forsikringselskaber. Det vil, når alt kommer til alt, kun være en mindre del af pensionsmidlerne, der tillades anbragt på denne måde. Det er tilsynslovens grundlæggende opgave at sikre, at midlerne anbringes så sikkert, at selskaberne altid vil være i stand til at opfylde deres forpligtelser over for spareerne og pensionisterne.

Lovforslaget bryder heller ikke med princippet om, at forsikringselskaber kun må drive forsikringsvirksomhed. Tværtimod fastslås det i lovforslaget klarere end i den gældende lov. Det har netop været et af formålene at sikre, at et forsikringselskab eller en pensionskasse ikke kan opnå dominerende indflydelse på erhvervsvirksomheder. Mulighed for at få dominerende indflydelse kan de kun opnå ved et samarbejde gennem de kapitalformidlingsaktieselskaber, som er nævnt i lovforslagets § 6, stk. 4. I kapitalformidlingsaktieselskaber er det enkelte forsikringselskabs andel begrænset til 15 pct.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår klart, at et kapitalformidlingsaktieselskab skal drive sin virksomhed efter et risikospredningsprincip, og at det derfor ikke kan virke som holdingselskab.

I overensstemmelse med regeringens almindelige bestræbelser for at forenkle lovgivningen er anbringelsesreglerne samlet og gjort mere overskuelige.

I lovforslaget er dernæst indarbejdet ændrede regnskabsregler som følge af loven om en realrenteafgift. Formålet er også her en forenkling, idet selskaberne i stedet for to opgørelsessystemer kan nøjes med at benytte det matematiske princip, som anvendes i realrenteafgiftsloven.

I øvrigt indeholder lovforslaget nogle ændringer af teknisk og administrativ karakter.

Forslaget til lov om ændring af lov om tilsyn med pensionskasser medtager kun ændringer, der angår regnskabsreglerne.

Nogle firmapensionskasser har ønsket samme adgang til at investere risikovillig kapital som de tværgående pensionskasser. Jeg er i princippet enig i, at en udvidet adgang til risikovillige investeringer er ønskelig. Men en ændring af pensionskasseloven på dette punkt kræver nærmere undersøgelse. Pensionskasseloven gælder for en lang række firmakasser af meget forskellig opbygning og størrelse. En generel lempelse af reglerne under hensyntagen til disse forskelle kunne i nogle tilfælde udsætte kasserne for risici til skade for de pensionsberettigede.

Jeg agter derfor at nedsætte et udvalg, der skal kortlægge firmapensionskasseområdet og fremkomme med forslag til en ny lov om pensionskasser. I den forbindelse skal udvalget overveje, om der bør gives forskellige regler for de forskellige grupper af firmapensionskasser.

Jeg vil til slut udtrykke håbet om, at lovforslaget af hensyn til forsikringselskabernes og pensionskassernes regnskabsaflæggelse kan gennemføres snarest, således at selskaberne ikke i 1984 skal føre regnskab både efter det gamle regnskabssystem og efter den matematiske opgørelsesmetode.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og disses bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslagene til folketingets velvillige og hurtige behandling.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Betalning for hjemmehjælp).

(Lovforslag nr. L 72).

Som led i regeringens bestræbelser for forenkling af reglerne foreslås bistandslovens bestemmelse om betaling for hjemmehjælp

[Socialministeren]

ændret, således at der kun skal foretages én årlig omregning af betalingen.

Efter den gældende bestemmelse ydes hjemmehjælp gratis til personer, hvis socialindkomst ikke overstiger folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg og et tillæg for hvert barn svarende til særligt børnetilskud efter børnetilskudslovens § 4, stk. 3. Af personer med højere socialindkomst kræves betaling efter en skala, der vokser med indkomsten.

Dette indebærer, at den enkeltes betaling må reguleres 1. januar, når der sker ændring i socialindkomsten, og 1. april og 1. oktober, når der sker ændringer i folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg og i det særlige børnetilskud.

Efter forslaget skal der kun foretages én omregning pr. år, og denne skal foretages pr. 1. maj under hensyn til modtagerens socialindkomst på denne dato og til de pensions-satser m.v., der gælder på dette tidspunkt. Der foreslås ikke i øvrigt ændringer i betalingsreglerne, og det forudsættes, at den gældende betalingskala opretholdes.

Forslaget medfører et mere brugervenligt system, idet det har været generende og vanskeligt forståeligt for de enkelte hjemmehjælpsmodtagere, at der så hyppigt skete ændringer i betalingen. Samtidig medfører forslaget en administrativ lettelse for kommunerne.

Det skønnes, at forslaget medfører uændret provenu i forhold til de gældende betalingsregler.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 144

1) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at Danmark fortsat er det land i verden, der har den højeste udgift pr. indbygger til biblioteksvæsenet?«

Skriftlig begrundelse

Man skal høre meget, før ørerne falder af, og for nylig har formanden for bibliotekarerne udtalt, at dansk biblioteksvæsen er ved at blive bombet tilbage til stenalderen.

Det er udtalelser, der har fået stor dækning i massemedierne. Derfor vil det være på sin plads, at ministeren oplyser offentligheden om de faktiske forhold, idet spørgeren er af den opfattelse, at formanden for bibliotekarerne ser forholdene gennem fagforeningsbriller.

Poulsgaard (FP):

Mit spørgsmål skyldes, at en masse bibliotekarer i den sidste tid har udtalt, at biblioteksvæsenet er ved at blive bombet tilbage til stenalderen. Det er mit parti taknemlig for. Vi ved, at ministeren har forsøgt at komme igennem med små og få besparelser på biblioteksområdet, men flertallet her i folketinget har nægtet ministeren disse besparelser, og det må ministeren selvfølgelig leve med. Men derfra og så til, som man nu fremstiller det, at vi bliver bombet tilbage til et stenalderniveau, er meget langt. Jeg synes, det simpelt hen er en uanstændig måde, man angriber problemerne på, og derfor håber jeg, at ministeren kan oplyse disse damer om, at det ikke står så sløjt til, som nogle tror.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg kan i og for sig ikke bekræfte, at vi har den højeste udgift pr. indbygger, for jeg har ikke tal for det. Jeg har undersøgt, om der skulle findes tal for hele verden på dette område, og dem kan jeg altså ikke finde.

Men jeg vil da gerne bekræfte over for hr. Poulsgaard, at det er min fornemmelse, at vi i Danmark ligger meget højt pr. indbygger, og så må jeg sige til hr. Poulsgaard – selv om det nok ikke vil passe hr. Poulsgaard særlig godt – at jeg egentlig synes, det er en god investering, og at jeg personlig er tilfreds med, at vi gør det.

Men jeg må give hr. Poulsgaard ret i, at det er forkert, når man fra nogle sider forsøger at fremstille det i debatten, som om hele biblioteksvæsenet nu bliver ødelagt og det hele nu er slået i stykker, fordi man konkret sparer ca. 26 mill. kr. i år ud af en samlet udgift på 1.700–1.800 mill. kr.; det vil natur-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

ligvis ikke slå biblioteksvæsenet i stykker. Der er mange områder, der bliver ramt i disse år. Bibliotekerne er altså et af dem. Men når de bliver ramt, går de ned fra et meget højt niveau, som jeg i øvrigt er tilfreds med at de har.

Poulsgaard (FP):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Nej, vi er knap nok helt enige om bibliotekssektoren. Det er ikke det, vi skal have debat om i dag. Når jeg brugte den formulering, jeg gjorde, er det, fordi vi, sidst vi drøftede biblioteksvæsenet, fik oplyst, at vi havde det højeste niveau i hele verden. Jeg kan ikke se, at der er sket forringelser, der skulle have gjort, at vi er kommet ned på stenedniveau, og det bekræfter ministeren i og for sig også, så der er nogle, der stadig godt kan sove roligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 134**2) Til udenrigsministeren af:****Holger K. Nielsen (SF):**

»Vil regeringen tage afstand fra EF-kommissær Narjes' bemærkninger om, at der med Stuttgart-erklæringens formulering om »økonomiske aspekter af sikkerhed« er givet grønt lys for EF-samarbejde vedrørende våbentechnologi, også selv om dette sker under dække af industripolitik?«

Holger K. Nielsen (SF):

I Genscher-Colombo-planen, som blev vedtaget i Stuttgart i juni måned, var der en formulering om, at også økonomiske aspekter af sikkerhed skal inddrages i EF.

Efter SFs opfattelse er denne formulering farlig, fordi der med den kan skydes genvej til militært samarbejde. I EF-Kommissionen og EF-Parlamentet har der gennem længere tid været forslag om at inddrage samarbejde om våbentechnologi under dække af industripolitik, netop økonomiske aspekter af sikkerhed.

I sommer afviste regeringen denne fortolkning. Der var udelukkende tale om olieforsyning og den slags, blev der sagt. Nu viser det sig, at EF-Kommissionen er af en ganske anden opfattelse. Kommissær Narjes kunne i

EF-Parlamentet i oktober, da man behandlede Fergusonrapporten, sige, at »økonomiske aspekter af sikkerhed« rent faktisk skal forstås derhen, at det drejer sig om samarbejde om våbentechnologi.

I et svar på et skriftligt spørgsmål fra mig afviser ministeren, at Kommissionens opfattelse har nogen som helst betydning, men jeg er tvivlende, og påstanden har for mig kun mening, hvis regeringen er villig til at tage direkte afstand fra kommissær Narjes' udtalelse.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan bare gentage, hvad jeg tidligere har sagt til hr. Holger K. Nielsen, nemlig at regeringen mener, at våbentechnologisk samarbejde ikke er omfattet af ordlyden om »økonomiske aspekter af sikkerhed« i den højtids erklæring om en europæisk union. Så kan det selvfølgelig være meget interessant for hr. Holger K. Nielsen, hvad kommissær Narjes mener. Jeg vil bare endnu en gang gøre opmærksom på, hvad hr. Holger K. Nielsen også har fået at vide tidligere, at Kommissionen ikke står som medunderskriver af Stuttgart-erklæringen.

Holger K. Nielsen (SF):

Nu gik mit spørgsmål faktisk på, om regeringen ville tage afstand fra kommissær Narjes' udtalelse. Jeg ved godt, at Kommissionen ikke var medunderskriver på Stuttgart-erklæringen, men vi har jo tidligere oplevet, at tanker, der er kommet fra flommeuropæerne i Kommissionen, også fra andre EF-lande – for der er al mulig grund til at tro, at Narjes er dækket ind af andre EF-lande – senere hen får en reel betydning for EF-samarbejdet. Ministeren har tidligere sagt, at det ikke betyder noget, og at det blot er løse ideer, som aldrig bliver realitet, men vi ved også, at ministeren har taget fejl heri. Da vi debatterede Genscher-Colombo-planen sidste efterår, afviste han den med, at det bare var noget, der aldrig ville blive til noget. Det blev faktisk til noget. Vi kan huske, hvordan ministeren afviste, at der var problemer i forbindelse med sanktionerne; vi ved nu, at der er en traktatkrænkelsesprocedure på vej. Derfor er det ikke betydningsløst, hvad man siger i EF-Kommissionen, heller ikke på dette område.

[Holger K. Nielsen]

Jeg vil som sagt kun føle mig tryk, hvis ministeren direkte her i salen og også direkte over for EF-Kommissionen vil tage afstand fra kommissær Narjes' udtalelse og sige, at den ikke kan have dækning i Stuttgart-erklæringen og ikke på noget tidspunkt kan få nogen reel betydning for EF-samarbejdet. Jeg synes, at ministeren i sit skriftlige svar og også her i dag argumenterer rent formalistisk, formalistisk i den forstand, at han siger, at Kommissionen ikke var medunderskriver, og at dette her derfor ikke betyder noget. Vi ved, at det betyder noget, hvad Kommissionen siger, og derfor er det for mig helt afgørende, at ministeren langt mere direkte vil tage afstand fra kommissær Narjes' udtalelse.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil da altid gerne bidrage til at lette lidt på den forvirring, som hr. Holger K. Nielsen gribes af vedrørende disse ting. Det har jeg gjort ved så klart som muligt at sige, hvad der er regeringens standpunkt i denne sag; det kan hr. Holger K. Nielsen ikke være i tvivl om.

Hvis jeg endelig skulle tage afstand fra noget, må det være, at hr. Holger K. Nielsen her i folketings salen bruger nedsættende betegnelser om en kommissær.

Holger K. Nielsen (SF):

Det sidste skulle vist være en morsomhed, men jeg vil da gerne høre den gentaget, hvis det er muligt. Men jeg mangler fortsat at få den direkte afvisning af kommissær Narjes' udtalelse, og jeg beklager meget, at det ikke er muligt for mig at få den fra udenrigsministeren her i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 140

3) Til *udenrigsministeren* af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Vil regeringen tage afstand fra EF-Kommissionens positive vurdering af det tyrkiske valg den 6. november, på hvilken baggrund Kommissionen mener, at EFs økonomiske støtte til Tyrkiet bør genoptages?«

Holger K. Nielsen (SF):

Det tyrkiske valg den 6. november blev fra næsten alle sider betragtet som en farce, der ikke havde skygge af lighed med et demokratisk valg. Jeg siger bevidst »næsten alle sider«, for EF-Kommissionen kunne i en erklæring dagen efter fastslå, at valget var et skridt på vejen mod demokratiske valg, og at Kommissionen derfor overvejede at genoptage den økonomiske støtte til Tyrkiet.

Nu kan man for det første sætte spørgsmålstegn ved, om det falder inden for Kommissionens kompetence at udtale sig om de politiske forhold i Tyrkiet. Jeg mener det ikke, men må da indrømme, at der er skabt tvivl gennem vedtagelsen af Genscher-Colombo-planen i sommer. Jeg vil derfor gerne høre, om Kommissionen efter den danske regerings opfattelse har kompetence til at udtale sig om et sådant spørgsmål.

Under alle omstændigheder er Kommissionens holdning til det tyrkiske valg forrykt, hvad jeg går ud fra at regeringen er enig med mig i, og derfor må regeringen sætte Kommissionen på plads i denne sag.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg står lidt undrende over for også dette spørgsmål fra hr. Holger K. Nielsen. Efter det, der er oplyst over for regeringen, har Kommissionens talsmand over for pressen den 7. november udtalt, at Kommissionen ikke har truffet beslutning om, hvorvidt den vil foreslå den økonomiske bistand genoptaget, og at en sådan beslutning afventer en nærmere afklaring af situationen i Tyrkiet efter valget, og Kommissionen har regeringen bekendt heller ikke på anden måde udtrykt den opfattelse, at EF-bistanden bør genoptages. Efter det oplyste har Kommissionens pressetalsmand heller ikke udtalt en vurdering af udfaldet eller virkningerne af valget i Tyrkiet; han skal alene have anført, at det tyrkiske valg må betragtes som en positiv begivenhed, men at der endnu er meget at gøre for at opnå et ægte demokrati i Tyrkiet.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg henholder mig til en artikel i Politiken fra den 8. november, hvor der på forsiden står, at EF er glad for det tyrkiske valg, og at EF-Kommissionen mener, at valget er et skridt i den rigtige retning – og det kan jeg

[Holger K. Nielsen]

forstå at ministeren også bekræftede at Kommissionen havde udtalt – og at Kommissionen derfor også agter at overveje at genoptage den økonomiske bistand til Tyrkiet.

Jeg synes, det var et lidt arrogant svar, vi fik fra ministeren. I og med, at disse forlydender har været fremme i adskillige aviser, må jeg gå ud fra, at Kommissionen faktisk har udtalt sig, som den har. Jeg må beklage, at jeg heller ikke på dette spørgsmål har kunnet få noget, der blot ligner et kvalificeret svar fra regeringens side, og vil derfor helt kontant spørge ministeren: hvis nu Kommissionen foreslår, at den økonomiske støtte til Tyrkiet skal genoptages på baggrund af dette valg, der var en direkte farce, vil regeringen så modsætte sig, at støtten på den måde genoptages?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan da kun give hr. Holger K. Nielsen det gode råd ikke at tro på alt, hvad han læser i avisen, og hvis han samtidig læser videre end overskrifterne, kunne han spare os alle sammen megen tid.

For så vidt angår det spørgsmål, der blev stillet her, kan jeg svare, at regeringen vil fastholde – og det burde ikke være overraskende for hr. Holger K. Nielsen – at en genoptagelse af bistanden til Tyrkiet kræver en forbedring af menneskerettighedssituationen og en tilfredsstillende udvikling i retning af demokratiets genindførelse, og den seneste udvikling i Tyrkiet opfylder ikke disse betingelser. Man vil i øvrigt først kunne vurdere rækkevidden af de nylig afholdte valg i Tyrkiet som et skridt i retning af bl. a. demokratiets genindførelse, når man har kendskab til den praktiske udmøntning af den nyvalgte regerings politik, herunder især vedrørende menneskerettighederne.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er glad for, at regeringen så direkte siger, at man ikke kan være enig i Kommissionens vurdering.

Jeg har selvfølgelig læst mere end overskrifterne og synes, det er upassende, at ministeren på den måde forsøger at klare denne sag gennem en arrogance, som ikke passer til sagen. Men o.k., det ser jeg gennem fingre med, og jeg vil erklære mig tilfreds med, at regeringen så direkte siger, at situationen i

Tyrkiet ikke efter valget er så tilfredsstillende, at den økonomiske støtte kan genoptages.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg har til udenrigsministeren et enkelt tillægsspørgsmål, som jeg synes svæver i luften efter hr. Holger K. Niensens allerførste formulering.

Jeg vil tillade mig at benytte lejligheden til at takke udenrigsministeren for den ganske klare tilkendegivelse af den danske regerings reaktion på det tyrkiske valg. Det, jeg vil spørge om, er, om Kommissionen ikke er kompetent til at danne sig en vurdering af disse ting. Det mener jeg må være tilfældet, al den stund der er spørgsmål om finansprotokollen fra EF. Derfor er det Kommissionens pligt at foretage en vurdering og til sin tid, når det bliver betimeligt, at komme med et forslag til drøftelse i Ministerrådet.

Men i hr. Holger K. Niensens første spørgsmål blev det sagt, at det var fuldstændig uden for EF-Kommissionens kompetence, og derfor vil jeg bede ministeren fastslå, om det er tilfældet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er da helt klart, at Kommissionen har pligt til at undersøge situationen så grundigt som overhovedet muligt, når det nu er Kommissionen, der er sat til at forvalte disse ting, herunder finansprotokollerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 152

4) Til udenrigsministeren af:

Birkholm (VS):

»Hvad agter udenrigsministeren at foretage som følge af, at NATO har afvist Danmarks krav om et ekstraordinært ministerrådsmøde om INF-forhandlingerne og deployeringen af de 572 TNF-missiler?«

Skriftlig begrundelse

NATOs afvisning forekommer helt utilstede-
lig af to grunde:

For det første fordi selve »dobbelbeslutningen«s tekst klart forpligter medlemslandene til i fællesskab at foretage en politisk vurdering af INF-forhandlingssituationen, før

[Birkholm]

udplaceringen af de 572 missiler begynder – en forpligtelse, udenrigsministeren gentagne gange har bekræftet.

For det andet fordi der i NATO findes et overordentlig hævdvundet præcedens for enstemmighed (»unanimous action«), som ikke kan brydes uden at ryste alliancens fundament.

Spørgsmålet stilles også, fordi flere af ordførerne for de partier, som 3. november 1983 vedtog folketingets »skærpede« INF-dagsorden, under debattens forløb tydeligt understregede, at udenrigsministeren – også i tilfælde af en første afvisning fra NATO af kravet om ekstraordinært ministerrådsmøde – burde anvende stærke midler for at presse det danske krav igennem.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er helt rigtigt, som det er anført af spørgeren, at reaktionen blandt vores NATO-partnere på forslaget om et ekstraordinært ministerrådsmøde har været negativ; kun den græske regering har givet udtryk for støtte til forslaget. På den baggrund finder regeringen det ikke realistisk at fortsætte overvejelserne om at videreføre de danske bestræbelser for at søge et ekstraordinært NATO-møde indkaldt i tiden, inden forsvarsministrene alligevel skal mødes den 6.–7. december 1983 og udenrigsministrene den 8.–9. december 1983. På disse møder vil der jo kunne finde en ny vurdering sted af handlingssituationen i Genève, og det vil ske i god tid, før de amerikanske raketter i givet fald vil være operationsklare.

Når der altså har været en negativ reaktion på det danske forslag, må vi ikke overse, at vi vel ikke i nogen sammenhæng, hvor 16 lande optræder, kan vente, at det helt overvældende flertal vil føle sig særligt tilskyndet til at følge et forslag fra et enkelt eller måske to lande, i hvert fald ikke når det drejer sig om en sag, som de alle tillægger en helt central betydning, og hvis vi skal være realistiske, giver reaktionen fra vores NATO-partnere vel heller ikke anledning til den helt store overraskelse.

Jeg vil også gerne tilføje, at det konsensusprincip, der jo ligger bag ved afvisningen, i øvrigt er et princip, som ikke mindst vi som et mindre land må tillægge den allerstørste betydning, for det er jo på den måde, vi selv

kan gardere os imod, at der i NATO indkaldes til møder om spørgsmål, som vi ikke ønsker diskuteret.

Birkholm (VS):

Nu ved jeg ikke, hvor meget udenrigsministeren gennem hr. Emmert Andersen eller uden om hr. Emmert Andersen har rådført sig med sine NATO-partnere om, hvordan udenrigsministeren bør udlægge den dagsorden, som det danske folketing vedtog den 3. november om, hvilke initiativer udenrigsministeren burde tage, og hvad udenrigsministeren kan tillade sig at gøre i anledning af den dagsorden, der blev vedtaget i folketinget, men det vil jeg i forbifarten bede udenrigsministeren om at gøre rede for.

Men jeg ved, at den overførsel af krydsermissiler til Greenham Common, som fandt sted i mandags, er i strid med en central del af det commune, som udtrykker dobbeltbeslutningen, og som blev udsendt den 12. december 1979, idet det meget tydeligt forpligter medlemslandene i NATO til i fællesskab at foretage en politisk vurdering af handlingssituationen, inden udplaceringen af de 572 missiler begynder. Derfor er NATOs afvisning på grundlag af dobbeltbeslutningens egen tekst helt urimelig.

Nu siger udenrigsministeren her i sit svar, at det ikke er realistisk, at Danmark fremturer med sit krav om et ekstraordinært ministerrådsmøde, men jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om han ikke finder, at det vil være i overensstemmelse med det opdrag, som folketinget gav udenrigsministeren den 3. november, at han sender sine NATO-udenrigsministerkolleger en diplomatisk note, hvori den danske udenrigsminister protesterer imod afvisningen af vores krav om et ekstraordinært ministerrådsmøde, en afvisning, som er en affærdigelse af et lands – ja faktisk åbenbart af to lande – ønske om at få diskuteret denne alvorlige beslutning snarest muligt, og hvori han i forlængelse af denne protest opfordrer NATOs udenrigsministre til en ændret holdning og trods alt indkaldelse af et ekstraordinært ministerrådsmøde.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nej, for det vil der ikke komme noget ud af. Jeg har både skriftligt til samtlige mine

[Udenrigsministeren]

udenrigsministerkolleger i NATO og mundtligt til størstedelen af dem i overensstemmelse med folketingets dagsorden argumenteret for, at der skulle indkaldes et ekstraordinært møde. Det modargument, jeg har mødt, er, at det er der overhovedet ikke behov for; der er rigelig tid til at diskutere de problemer, når vi mødes i december.

Det er ikke rigtigt, som hr. Birkholm prøver at fremstille det her, at overførslen af missiler til Storbritannien skulle være i strid med tidligere beslutninger. Det, der er tale om, er, kan man sige lidt populært, at der skal føres noget isenkram frem som led i den rent praktiske forberedelse til den endelige opstilling, som i givet fald vil finde sted ved årets udgang og ikke før. For det tidspunkt, der er væsentligt, når man endelig skal til at granske i, hvad tidligere kommunikueer har sagt, er det tidspunkt, hvor missilerne i givet fald måtte være operationsklare.

Lad mig så lige minde om, hvad det er for tal, vi står over for. Det, der er tale om, er i alt på vestlig side ved årets udgang 25 missiler med 25 sprænghoveder. De seneste oplysninger, som jeg kunne give i udenrigspolitisk nævn for få timer siden vedrørende den sovjetiske INF-styrke, lyder nu på i alt 360 missiler, hvert med 3 sprænghoveder, altså i alt 1.080 sprænghoveder. Om kort tid vil man være nået op på 387, som også skal ganges med 3, altså 1.161 sprænghoveder. Over for 1.100–1.200 sprænghoveder på østlig side står disse 25, som muligvis vil blive gjort operationsklare på vestlig side ved årets udgang. Resten af de 572 skal jo i givet fald opstilles gradvis i løbet af de kommende fem år.

Birkholm (VS):

Det er muligt, at udenrigsministerens parti, venstre, finder, at det ordinære ministerrådsmøde i december er tilstrækkeligt som grundlag for at diskutere NATOs holdning til udviklingen i INF-forhandlingerne, således som dobbeltbeslutningens tekst fastslår, men det er ganske givet, at udenrigsministeren her ikke udtaler sig i overensstemmelse med det opdrag, som han fik i folketinget den 3. november, og som helt klart var, at der burde finde en vurdering sted, før den endelige udplacering foregår.

Jeg vil gerne citere, hvad udenrigsministeren selv udtalte i folketinget den 26. maj om

den udenrigspolitiske situation, hvor INF-situationen blev diskuteret. Da sagde udenrigsministeren i et svar til hr. Steen Folke (Folketingstidende 1982-83, sp. 11999): »... og jeg kan gentage, hvad jeg har sagt tidligere, at vi forestiller os, at før en eventuel udplacering skal der helt klart finde en politisk vurdering sted i NATO-kredsen af forhandlingernes stade«. Nu har udenrigsministeren til trods for udviklingen i folketinget udskiftet ordet »udplacering« med ordet »operationaliseret«. Det er måske inspireret af det indlæg, hr. Arentoft holdt, da vi havde INF-debat her i folketinget den 3. november, men i hvert fald er det ikke i overensstemmelse med udenrigsministerens egne tidligere udtalelser, og det er heller ikke i overensstemmelse med det opdrag, som udenrigsministeren har fået af folketinget, når udenrigsministeren nu siger, at det er udmærket med den vurdering, vi får på det ordinære ministerrådsmøde den 3. december.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nu må jeg lige minde hr. Birkholm om, hvad det rent faktisk var, jeg sagde for et øjeblik siden. Jeg fremlagde ikke egne partisyndspunkter. Jeg refererede de synspunkter, jeg var blevet mødt med hos vores NATO-partnere. Det eneste, jeg har lagt frem, er loyalt den opfordring, som et flertal i folketinget har pålagt mig at lægge frem. De andre synspunkter er dem, jeg er blevet mødt med, og som jeg da også finder må have en vis interesse i folketinget.

Birkholm (VS):

Jeg vil bare sige kort til udenrigsministeren, at jeg ikke kan se noget belæg i folketingets beslutning og forhandling den 3. november for at bukke og skrabe for, hvad NATO-kredsen siger til de danske krav.

Steen Folke (VS):

Dagsordenen af 3. november indeholdt to led. Det ene var det ekstraordinære møde, man krævede indkaldt, og det er blevet debatteret nu. Det andet var et pålæg til regeringen om at arbejde aktivt for de synspunkter, der ligger i dagsordenen af 26. maj 1983. Som bekendt er et af synspunkterne – og et hovedsynspunkt – i den dagsorden kravet om en forlængelse af forhandlingerne i Genève

[Steen Folke]

mellem supermagterne, uden at der bliver opstillet nye NATO-raketter. Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, hvad udenrigsministeren har gjort for at følge dette pålæg op. Har udenrigsministeren henvendt sig til USA eller til anden side og krævet en forlængelse af forhandlingerne uden endelig opstilling af raketterne, eller agter ministeren at komme med en sådan henvendelse eller andre initiativer for at gøre noget aktivt med henblik på at realisere dagsordenen af 26. maj 1983, hvor kravet om forlængelse af forhandlingerne uden endelig opstilling af raketter er noget helt centralt?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Som jeg vist også gjorde opmærksom på, da vi havde debatten her i tinget, kan Danmark jo ikke tvinge de andre NATO-lande til at holde et møde, hvis de ikke vil have det, og det skal vi egentlig være glade for, for det ville ikke være rart at være et lille land i en alliance, hvor et flertal eller nogle stærke kræfter bare kunne tvinge nogen til at gøre noget, man ikke havde lyst til. Som jeg sagde før, er vi mere interesserede i consensusprincippet end så mange andre i en sådan alliance.

Til hr. Steen Folke kan jeg sige, at jeg aktivt har fremført de synspunkter, som det er blevet mig pålagt at fremføre, og det agter jeg også at gøre ved fremtidige NATO-møder.

Steen Folke (VS):

Det var unægtelig et meget undvigende svar. Hvad har udenrigsministeren konkret gjort for at fremføre kravet om en forlængelse af forhandlingerne i Genève – som er noget centralt i den dagsorden – siden den 3. november, hvor regeringen modtog en dagsorden, der pålagde den aktivt at arbejde for de synspunkter? Vil udenrigsministeren sige, hvad han har gjort eller hvad han agter at gøre for at følge det krav op om en aktiv indsats? Det er ikke nok at sige: jeg har aktivt gjort det. Hvad har udenrigsministeren gjort? Kan vi få et eksempel på, hvad det er, udenrigsministeren har gjort, eller hvad han vil gøre?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nu ved hr. Steen Folke jo godt, at der ikke har været nogen udenrigsministermøder siden da; men ved møder i andre fora, herunder forsvarsministermødet, er der fra regeringens side gjort rede for de synspunkter, som det danske folketing har pålagt os at gøre rede for.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Der kommer en raketdebat den 1. december 1983 om dette emne.

Spm. nr. S 143

5) Til statsministeren af:

Poulsgaard (FP):

»Vil statsministeren oplyse, om det virkelig forholder sig således, som nogle – og specielt visse aviser – forsøger at skabe en myte om: at fattigdomsspøgelset er ved at opstå i Danmark sammenholdt med andre lande, vi plejer at sammenligne os med?«

Skriftlig begrundelse

Der er nogle, der har interesse i at skabe en myte om, at Danmark er ved at blive et land med mange fattige, men det er jo et spørgsmål, om det virkelig er sandt, hvis man sammenligner os med andre lande.

Spørgeren har en fornemmelse af, at der måske foregår en forkert fordeling af de midler, der er til rådighed, men samtidig tror jeg ikke rigtig på, at der findes virkelig fattige i Danmark.

Poulsgaard (FP):

Som en af dem, der er født i trediverne, og som kan huske fattigdom – virkelig fattigdom – bliver man rystet, når man i B.T. den 8. november kan læse om den sorteste fattigdom og om, at 700.000 danske næsten lever på sultegrænsen. Jeg synes simpelt hen, det er at sjofle fattigdomsbegrebet til. Jeg håber aldrig nogen sinde at vi får fattigdomsproblemer i Danmark; jeg er stolt af at tilhøre en nation, der har udryddet fattigdomsproblemerne. Men jeg vil da ikke benægte, at der kan være enkelte enestående tilfælde, hvor der kan være brug for mere hjælp, og dem har vi i mit parti jo også været villige til

[Poulsgaard]

at se på. Men at få ind i debatten nu, at vi er ved at få et fattigdomsspøgelse, synes jeg er uhyggeligt, og det er i det lys, mit spørgsmål til statsministeren skal ses. Jeg synes, det er et meget vigtigt spørgsmål; fattigdom er noget, der er virkelig alvorligt, og derfor mener jeg, at landets vælgere har krav på at få at vide, hvordan regeringen ser på det; derfor mit spørgsmål til statsministeren.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Selv om krisen i de sidste år har tvunget os til at være nok så tilbageholdende, også med de sociale udgifter, må jeg afvise, at der, som nogle nu taler om, er ved at opstå virkelige fattigdomsproblemer. Trods besparelserne på de offentlige budgetter har Danmark stadig et af verdens bedste sociale sikkerhedssystemer, måske det bedste. Gad vidst, hvem der har det bedre end vi. Det skal vi skønne på, og det skal vi også holde fast i. Regeringen har hele tiden lagt vægt på, at mennesker, der vitterlig ikke kan klare sig selv, skal have en god hjælp fra samfundets side, og jeg mener, at egentlige fattigdomsproblemer først ville opstå, hvis man lod mennesker i virkelig nød i stikken. Og det gør vi jo ikke.

Man kan undre sig over, at Danmarks Radio for tiden kører en fuldstændig urimelig og mærkværdig fattiggørelseskampagne. Det er, ligesom man gør, hvad man kan, for at forvirre publikum. Det viser, hvor rædselsfuldt det er med et mediemonopol – det er jo et problem i sig selv. Man har således kundgjort, at der for øjeblikket skal være 70.000 mennesker på varig hjælp. Det er ikke rigtigt, men det er man åbenbart lidt ligegyldig overfor. Jeg har spurgt socialministeren, som har oplyst mig om – og det samme kan han jo oplyse alle andre om, der er interesserede i at høre kendsgerningerne – at der er 42.500 i september måned på varig hjælp. Det er da slemt nok, men man skal ikke forbigå, at det dog er 500 mennesker mindre end i juni måned.

Det eksempel, man så ofte taler om, er den enlige mor med to børn, og hun kan godt være i en svær situation, men det er dog således, at hvis hun er på varig hjælp, så er der, efter at der er betalt husleje, lys og gas, og med institutionspladser til rådighed, ty-

pisk 4.400 kr. til rådighed for det øvrige forbrug, og det er et skattefrit beløb.

Man kan diskutere, om det er meget eller lidt, men det kan ikke hjælpe at se væk fra, at der er mange af hendes kolleger i arbejde, der efter at have betalt skat har mindre til rådighed, for deres bruttoindkomst svarer vel til et sted mellem 110.000 kr. og 130.000 kr. Derfor synes jeg, det er en helt urimelig agitation at sige, at nu er vi på vej til at genindføre fattigdommen i Danmark. Tværtimod, vi gør, hvad vi kan for at undgå det.

Poulsgaard (FP):

Jeg må forstå statsministerens svar sådan, at han afviser, at der er fattigdom i Danmark, og det synes jeg vi alle sammen kan være vældig godt tilfredse med. Jeg må også forstå statsministerens svar derhen, at hvis der i enkeltstående tilfælde er mennesker, der virkelig er i nød, så er regeringen og, tror jeg, også folketingets flertal parate til at hjælpe dem. Se, det var en helt anden snak, og så håber jeg, at dette spørgsmål kan gøre sit til, at vi kan få aflivet den myte dér, for fattigdom er ikke noget at spøge med, det er den for alvorlig til. Jeg takker for svaret.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg skal blot føje til, at jeg ikke er i tvivl om, at desværre er der i Danmark mennesker, som er fattige – jeg synes godt, man kan bruge det ord – og der er mennesker i Danmark, desværre, som er nødstedte. Det vil der vel næsten altid være, selv i et samfund med en meget fornem social lovgivning. Det, jeg må afvise, er, at vi er på vej til et fattigdomssamfund. Det mener jeg bestemt ikke er tilfældet. Jeg mener, vi har en social lovgivning, som bevidst tager sigte på at hjælpe mennesker, som er i nød, og i de fleste tilfælde lykkes det da heldigvis også.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, hvor han har det tal fra, at en enlig mor på varig hjælp efter betaling af husleje, lys, varme og daginstitution har over 4.000 kr. om måneden til sit underhold. Den typiske enlige mor er en enlig mor med ét barn. Efter satsen er det, så vidt jeg husker, 3.168 kr. plus pr. barn 540 kr., og det er alt inklusive. Hertil skal altså ikke lægges noget som helst; husleje,

[Erik B. Smith]

lys, varme, alt skal betales af det beløb. Det er lovens hovedregel, og derfor må jeg spørge statsministeren, hvor han har det ganske opsigtsvækkende tal fra. Jeg må erkende, at hvis det var rigtigt som udtryk for et gennemsnit for familierne på varig hjælp, så var det ganske flot.

Kaj Poulsen (S):

Det, der stødte mig lidt, var statsministerens svar til hr. Poulsgaard. Nu er alt jo relativt i et samfund, men jeg gik ud fra, at statsministerens andet svar skulle forstås på den måde, at statsministeren ikke som hr. Poulsgaard mener, at man skal se på fattigdomssymptomet, som man gjorde i 1930'erne, for at konstatere, at der er fattigdom i Danmark.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hvis hr. Kaj Poulsen har lyst til at diskutere med hr. Poulsgaard, er jeg sikker på, at man kan finde et egnet sted uden for folketingets spørgetid om onsdagen.

Må jeg sige til hr. Erik B. Smith, at de tal, jeg nævner, drejer sig om den enlige mor, som har to børn at tage vare på, og mine tal er i overensstemmelse med den aftale, regeringen traf med et flertal her i folketinget under de økonomiske forhandlinger for nylig, og som betyder, når nu forslagene gennemføres her i folketinget, en række forbedringer, ikke mindst for familier med børn.

Kaj Poulsen (S):

Hvis hr. statsministeren mener, at jeg uden for salen kan finde tidspunkter til at diskutere med hr. Poulsgaard de problemer, der tages op her i salen, er det rigtigt; jeg har også prøvet, det hjælper bare ikke noget. Derfor vil jeg bare gerne spørge ministeren: er ministeren enig med hr. Poulsgaard i, at symptomet på fattigdom skal være det samme, som hr. Poulsgaard og statsministeren kendte fra 1930'erne, for at det kan være konstateret i Danmark?

Erik B. Smith (S):

Må jeg forstå statsministerens svar derhen, at han på et spørgsmål fra hr. Poulsgaard, om der findes fattigdom i Danmark, har svaret ham, at man efter gennemførelse af den lovgivning, der er til første behandling i fol-

ketinget i dag, vil have nogle andre beløb til udbetaling til en enlig mor med to børn?

Poulsgaard (FP):

Man kan jo misforstå alt. Jeg har rejst dette spørgsmål, netop for at vi ikke skal få det, som vi havde det i 1930'erne, men det nærmeste sammenligningsgrundlag, vi har i dette land, er 1930'erne.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg synes fortsat, at det spørgsmål, hr. Kaj Poulsen stiller, er så irrelevant, at det er korrekt af mig at gøre brug af min ret til ikke at besvare spørgsmålet.

Må jeg sige til hr. Erik B. Smith, at det er rigtigt, som jeg nævnte før, at i visse tilfælde – slet ikke så få – betyder den aftale, regeringen traf med et flertal for nylig, at der bliver tale om forbedringer for familier med børn og altså også for enlige forsørgere, som skal tage vare på børn.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 153

6) Til *undervisningsministeren* af:

Jørn Jespersen (SF):

»Vil ministeren ændre fristen for ansøgning om rentetilskud i henhold til lov om gældssanering af statsgaranterede studielån, så alle studerende, der afslutter studierne ved vintereksamen 1983–84, kan komme i betragtning ved udbetalingerne i tilskudsåret 1984–85?«

Skriftlig begrundelse

Med den 5. januar som ansøgningsfrist skabes der en urimelig forskelsbehandling af studerende, som afslutter deres studier ved vintereksamen 1983–84.

Hvis sidste eksamen ligger inden 5. januar, kan der ydes tilskud i det kommende år, men ligger den f. eks. den 6. januar, må man i bedste fald vente til april 1985, før der ydes rentetilskud.

De udbetalte rentetilskudsbeløb er i forvejen utilstrækkelige, og det virker derfor helt urimeligt, at mange må vente et år ekstra på ydelser på grund af administrative forhindringer.

Jørn Jespersen (SF):

I lov om gældssanering, som blev vedtaget her i Folketinget sidste sommer, siges det, at undervisningsministeren fastsætter tidspunkt for ansøgningsfrist for, at man kan komme i betragtning ved tildeling af rentetilskud som bidrag til en gældssanering for det kommende tilskudsår.

Den er for næste år blevet fastsat til 5. januar, og det betyder, at man skaber en urimelig forskelsbehandling mellem studerende, som afslutter deres studier ved denne vintereksamen, hvad der er mange der gør ved videregående uddannelser og ved højer læreranstalter.

Jeg synes, det er vigtigt i denne sammenhæng at lægge mærke til, at selve ordet »gældssanering«, som man har brugt ved vedtagelsen af loven, måske er ret flot, for når man tager i betragtning, hvor mange penge der reelt er afsat, og hvor store gældsbeløb og hvor mange mennesker det drejer sig om, kunne man måske have valgt at bruge et mere beskedent og mere passende ord end gældssanering. Men lad nu det ligge i denne sammenhæng.

Lad os holde os til, at det er vigtigt for de studerende, som kan komme i betragtning efter afsluttet uddannelse, at gældssaneringen sætter ind så hurtigt som muligt, og derfor er det uheldigt, at studerende, som afslutter uddannelsen kort tid efter ansøgningsfristens udløb, må vente mere end et år, før de kan komme i betragtning. Det virker også urimeligt, at studerende, som afslutter deres uddannelse ved den samme eksamen med få dages mellemrum, skal behandles så forskelligt, som der her er lagt op til, idet de nemlig må acceptere at skulle vente et helt år mere end andre, der har afsluttet stort set samtidig.

Derfor går spørgsmålet til undervisningsministeren på, om man kan ændre ansøgningsfristen, sådan at alle, der afslutter den samme eksamen, kan komme i betragtning allerede i tilskudsåret 1984-85.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ligegyldigt hvilken frist man sætter, vil der opstå problemer med nogle, som er blevet færdige lige efter fristen, og som vil sammenligne sig med andre, der er blevet færdige lige før fristen. Det afgørende er, at loven pålægger ministeren at fastsætte en frist.

Når det er blevet 5. januar, skyldes det meget grundige overvejelser. Det må nødvendigvis være nogle måneder, 3 måneder, før tilskudsårets begyndelse, som er 1. april, og dernæst er det vigtigt, at det ligger så tæt på det tidspunkt, da man skal have en tilbagebetalingsaftale, som muligt. De to ting tilsammen har bevirket, at tidspunktet lige efter nytår forekom helt oplagt, og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der ikke er tale om, at staten på nogen måde sparer ved, at fristen er 5. januar i stedet for 5. februar. Det drejer sig hele tiden om – og det skal man huske – at der er afsat et fast beløb på 100 mill. kr. næste år, næste år igen er det 120 mill. kr. og det næste år igen 135 mill. kr. Disse beløb er uændrede, og de fordeles mellem ansøgerne. Derfor er det hele tiden kun et spørgsmål om, hvor mange der skal have lov til at ansøge det første år, og hvor mange der må vente til det næste år. Det er alene et fordelingsspørgsmål.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er godt klar over, at der vil være urimeligheder, ligegyldigt hvornår fristen sættes, men det, der må være afgørende, er vel, at man søger at fastsætte en frist, der gør disse urimeligheder så minimale som overhovedet muligt. Så vidt jeg kan se, har man i dette tilfælde valgt en ansøgningsfrist, hvorved man har opnået præcis det modsatte, nemlig at skabe så store urimeligheder som overhovedet muligt ved at fastsætte den til midt i den eksamensperiode, som adskillige mennesker befinder sig i.

Derudover vil jeg godt spørge undervisningsministeren, hvorfor det må være sådan, at der er 3 måneder fra ansøgningsfristens udløb til tilskudsårets begyndelse. Man har jo haft nogle problemer i Statens Uddannelsesstøtte med at få rentetilskuddene fra støtteåret 1983-84 til udbetaling, men de må vel formodes at blive løst inden dette års udgang, sådan at man har indarbejdet et system, der vil kunne benyttes for det næste tilskudsårs vedkommende, og når først det system er indarbejdet, skulle det vel ikke være umuligt at arbejde med et tidsrum på to måneder mellem ansøgningsfristens udløb og tilskudsårets begyndelse.

Til det sidste, ministeren sagde, vil jeg godt sige, at det er helt rigtigt, at staten ikke

[Jørn Jespersen]

sparer penge. Man kunne vel sige, at staten har afsat et alt for lille beløb til denne gælds-sanerering, når man tager i betragtning, at det faktisk er folketinget, der er ansvarligt for, at så mange studerende i dag kæmper med en rentebyrde, som gør, at de ikke har udsigt til at blive gældfri i mange år. Derfor var det vel en moralsk forpligtelse at sørge for, at de i hvert fald kunne komme i betragtning så hurtigt efter deres uddannelses afslutning som overhovedet muligt.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at den fastsættelse af fristen 3 måneder før tilskudsårets begyndelse intet har at gøre med de problemer, der var for en måneds tid siden med at klare pukkel af ansøgninger til Statens Uddannelsesstøtte. Denne pukkel er afviklet, og fristen den 5. januar er fastsat for et halvt års tid siden. Jeg kan love spørgeren, at det var noget, der blev gjort efter særdeles grundige overvejelser, hvor en række alternativer blev lagt frem, ministeren blev indblandet osv. osv.; og man endte efter meget samvittighedsfulde overvejelser med at lande på den 5. januar. Hvis hr. Jørn Jespersen kan komme med et langt bedre forslag, som pludselig løser problemerne, er jeg meget villig til at lytte til det for de kommende års vedkommende, det kan jeg garantere for. Vi forsøgte alle muligheder. Vi vidste, at der var problemet med dem, der blev færdige i januar, og som ville føle, det var provokerende, at fristen udløb den 5. januar. Vi vidste det, men det er lettere sagt end gjort at gøre det bedre, det kan jeg forsikre spørgeren for.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg kan forstå, at der har fundet meget grundige overvejelser sted, men jeg er ked af, at det ikke er muligt for os andre at blive delagtiggjort i, hvad de overvejelser gik ud på, og få et svar på, hvorfor det ikke var muligt at fastsætte en ansøgningsfrist f. eks. en måned senere end den nuværende; det ville med garanti betyde en langt mindre forskelsbehandling, hvor langt færre blev ramt.

Dertil vil jeg godt sige, at den pukkel, der har været i Statens Uddannelsesstøtte, måske nok er bragt ud af verden nu, men har det også betydet, at spørgsmålet om udbetaling af rentetilskud ifølge gældssaneringsordnin-

gen i det nuværende tilskudsår er løst, og at de, der kommer i betragtning, har fået beskud om, hvilket beløb de får udbetalt?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hvis der er problemer med det sidste, hr. Jørn Jespersen nævner, så er det da endnu et argument for, at vi må passe på ikke at få endnu større problemer ved at give for kort en frist til at behandle de mange tusinde ansøgere.

Hvad angår det første, hr. Jørn Jespersen sagde, nemlig hvorfor det ikke var muligt at få noget at vide, må jeg sige, at jeg begriber ikke noget af det. Jeg synes, jeg har svaret meget høfligt, og jeg synes, jeg har givet nogle meget gode argumenter. Jeg er også villig til at overrække hr. Jørn Jespersen et endnu mere udførligt skriftligt svar på hans spørgsmål, og hvis det ikke er nok, skal vi gerne komme med endnu mere udførlige skriftlige svar. Jeg ved ikke af, at jeg på noget tidspunkt har nægtet at give den fulde forklaring på dette; vi har nemlig intet at skjule i så henseende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 159

7) Til *industriministeren* af:

Lissa Mathiasen (S):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om forberedelserne til en lovgivning om købe-, kredit- og kontokort?«

Skriftlig begrundelse

Den 15. marts 1983 vedtog folketinget en dagsorden, der pålagde regeringen at fremsætte et lovforslag om købe-, konto- og kreditkort i begyndelsen af denne folketings-samling.

Ministerens har endnu ikke fremsat et sådant forslag, og indkøringen af Dankortet fortsætter med uformindsket styrke.

Det kunne give det indtryk, at ministeren vil afvente Dankortets endelige indførelse og derefter tilpasse en lovgivning til Dankortsystemet. Det vil være i klar modstrid med de intentioner, der lå i dagsordenen af 15. marts.

[Lissa Mathiasen]

Det er derfor ønskeligt at få at vide, hvornår ministeren agter at fremsætte det lovforslag, et flertal i folketinget har pålagt ham at fremsætte.

Lissa Mathiasen (S):

I forbindelse med forespørgselsdebatten den 15. marts om Dankortet blev der vedtaget en dagsorden, der pålagde regeringen at fremsætte lovforslag om købe-, konto- og kreditkort. I dagsordenen står der, at dette lovforslag skulle komme i begyndelsen af denne samling. Vi har endnu ikke set noget lovforslag, og på baggrund af, at der utrykkeligt står »i begyndelsen af denne samling«, er det med nogen forundring, vi har konstateret, at det endnu ikke er kommet. Ikke mindst er forundringen stor i og med, at ministeren ikke undervejs i debatten gav udtryk for nogen bekymring med hensyn til at kunne overholde denne tidsfrist.

Jeg skal derfor spørge ministeren, hvornår vi ser lovforslaget, og hvad årsagen er til, at vi endnu ikke har set det.

Industriministeren (Stetter):

Fru Lissa Mathiasen kan være ganske rolig. Folketingets dagsorden af 15. marts bliver naturligvis efterlevet, og som bekendt indeholder regeringens lovprogram et lovforslag om betalingskort til fremsættelse i indeværende folketingsår.

Industriministeriet har arbejdet med sagen siden den 15. marts. De direkte berørte parter har været konsulteret ved en række møder, og der er gennemført en omfattende høringsrunde. Arbejdet er nu ved at være afsluttet, og forslaget vil blive fremsat omkring udgangen af denne måned.

Fru Lissa Mathiasen udtalte i sit supplerende indlæg forundring over, at jeg ikke havde ytret mig om denne frist i debatten den 15. marts. Jeg skal hertil kun sige, at der er tale om et lovgivningsfelt, som er ganske nyt, og det er vist indlysende for alle, at et lovforslag på et hidtil ureguleret område nødvendigvis skal gennearbejdes. Fru Lissa Mathiasen kunne med rette bebrejde mig det, såfremt jeg fremsatte et løst og et uigennemtænkt lovforslag, men næppe, at jeg arbejder ansvarligt og samtidig målbevidst.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil da godt starte med at takke ministeren for svaret, og så vil jeg sige, at det undrer mig lidt. For det første står der i dagsordenen »i begyndelsen af denne samling« og ikke »i indeværende folketingsår«.

Dernæst vil jeg sige, at det undrer mig også lidt, at ministeren nu giver udtryk for de problemer, der er. Ministeren kunne vel ikke på nogen måde være i tvivl om, hvad denne dagsorden indebar, og derfor havde det været rimeligt, at vi havde fået det at vide allerede i marts måned.

Jeg må indrømme, at jeg stadig væk synes, at 2 måneder er enormt lang tid, ikke mindst på baggrund af, at anden fase af høringsrunden allerede sluttede den 30. september. Man må jo formode, at der i forbindelse med anden høringsrunde var samlet så meget op, at den næste runde i ministeriet kun var et spørgsmål om en finpudsning, og derfor kan man vel nok stille det spørgsmål: hvad er så årsagen til, at vi ikke har set forslaget? Det er vel ikke på grund af de seneste nyheder? Så sent som i går aftes hørte vi jo i TV, at der nu er ved at blive indgået en aftale mellem pengeinstitutterne og detailhandelen om iværksættelse af det elektroniske Dankort i løbet af en 3 måneders periode.

I forbindelse med debatten i marts fik vi en statusrapport fra pengeinstitutterne, der klart gav udtryk for, at det tidligst kunne være muligt medio 1984 at starte et forsøgsprojekt med et elektronisk Dankort, og jeg skal derfor videre spørge ministeren, om han er enig i, at disse oplysninger fra pengeinstitutternes side har været overordentlig vildledende.

Dernæst vil jeg gerne spørge ministeren: såfremt der bliver indgået en sådan aftale, hvad vil ministeren så gøre for at sikre, at den mindre detailhandel ikke i den sammenhæng bliver ladt i stikken?

Industriministeren (Stetter):

Jeg skal ikke og kan heller ikke blande mig i de forhandlinger, som foregår mellem mig i de forhandlinger, som foregår mellem mig på den ene side pengeinstitutterne og på den anden side detailhandelsorganisationerne. Jeg kan derfor heller ikke begynde at tage hul på den debat, som vi skal have i forbindelse med fremsættelse af selve lovforslaget.

Jeg må gentage over for fru Lissa Mathiasen, at forudsætningen for, at vi får et lov-

[Industriministeren]

forslag, som er slidstærkt, på et helt nyt område, er, at vi tager os tid til at gennemarbejde lovforslaget, inden det fremsættes.

Selvfølge har jeg hele tiden været klar over, at der var problemer på dette felt, for det er jo ikke alene et spørgsmål om Danmark, det er et spørgsmål om en lovgivning, der omfatter alle købe-, kredit- og kontokort, og der skal nødvendigvis tid til at foretage de nødvendige konsultationer hos de direkte involverede parter, ligesom vi også må gennemføre de høringsrunder, som er nødvendige. Folketinget kunne bebrejde mig, hvis jeg kom med et løst forslag.

Lissa Mathiasen (S):

For det første vil jeg gerne spørge, om ministeren ikke også finder, at PKKs oplysninger har været vildledende i denne sammenhæng.

Der næst siger ministeren, at han var klar over, hvilke problemer der var i forbindelse med en sådan lovgivning, og derfor må jeg spørge ham: hvorfor blev vi så ikke gjort bekendt med det i forbindelse med debatten i marts måned? Ministeren og dermed også regeringen stemte jo selv for denne dagsorden.

Industriministeren (Stetter):

Vi lever i et liberalt samfund, og det kan ikke være fru Lissa Mathiasen ubekendt, at det er tilladt at markedsføre de produkter, som et pengeinstitut tilbyder offentligheden. Det har jeg hverken noget ønske eller nogen ret til at blande mig i.

Jeg kan kun gentage, at vi havde ikke alene en redegørelsesdebat, men også en forespørgselsdebat den 15. marts, og det var mit indtryk, at samtlige debatdeltagere var klar over, at der var tale om virkelig vanskelige opgaver, som skulle løses i en lovgivning, som er helt ny på dette felt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg har markeret længe.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Det har jeg ikke bemærket. Jeg undskylder, men det er for sent.

Spm. nr. S 160

8) Til *boligministeren* af:

H. C. Hansen (FP):

»Kan ministeren oplyse, om det er lovligt, at et almennyttigt boligselskab anvender 5.000 kr. til investering i A/S Den nye Demokraten?«

Skriftlig begrundelse

Det kan ikke være rimeligt, at statsstøttede boligselskaber anvender midler til støtte af et partiblad. Overskud på regnskabet skal benyttes til gavn for lejerne og ikke til partipolitisk propaganda.

H. C. Hansen (FP):

Det almennyttige boligselskab Kontakt i Århus har anvendt 5.000 kr. til køb af aktier i dagbladet Den nye Demokraten, 5.000 kr., som jo senere er tabt. Der er efter min opfattelse ingen tvivl om, at dette er ulovligt. I lov og bekendtgørelse vedrørende almennyttige boliger står der bl. a., at forvaltningsudgifterne skal søges holdt på det lavest mulige niveau, og at forvaltningen i beboernes interesse skal tilgodeses, at selskabets anliggender varetages bedst muligt. Dette er ikke tilfældet her. Det er socialdemokratiets interesser, der er tilgodeset, og ikke lejernes.

Fremskridtspartiet har som bekendt taget et medansvar for boliglovgivningen ved forliget i oktober, og jeg skal garantere ministeren for, at fremskridtspartiet ikke vil acceptere, at almennyttige boligselskaber tilsidesætter hensynet til lejerne og misbruger skatteydermidler.

Boligministeren (Bollmann):

Jeg kan sige til spørgeren, at efter de gældende bestemmelser skal almennyttige boligselskaber have til formål at opføre og administrere beboelsesejendomme. Selskabernes eventuelle overskud skal overføres til selskabernes byggefonde og anvendes til finansiering af nybyggeri eller moderniseringer. Jeg kan også sige, at en investering som den, der er nævnt i spørgsmålet, klart falder uden for et almennyttigt boligselskabs opgaver efter den formålsbestemmelse, jeg lige har nævnt.

Jeg mener imidlertid, at inden der i et konkret tilfælde rettes bebrejdelse eller kritik

[Boligministeren]

mod et selskab, vil det være rimeligt at undersøge sagen nærmere og eventuelt få afklaret, hvor midlerne til denne investering er hentet.

H. C. Hansen (FP):

Jeg vil gerne stille det tillægsspørgsmål, om ministeren er indstillet på, såfremt ulovligheden af det skete vil blive konstateret, da at kræve bestyrelsen gjort økonomisk ansvarlig, således at de 5.000 kr. bliver tilbagebetalt af bestyrelsen.

Boligministeren (Bollmann):

Jeg kan i tilslutning til det, jeg sagde før, oplyse, at der faktisk er indgivet en klage til boligstyrelsen over en konkret investering som nævnt i spørgsmålet, og boligstyrelsen har nu gennem kommunen bedt om nærmere oplysninger om denne sag, herunder også, om aftalen om investeringen eventuelt kan være indgået, før det pågældende selskab blev godkendt som et almennyttigt boligselskab. Derfor finder jeg, det er for tidligt her og nu, før sagen er rigtig undersøgt, at sige, hvordan vi fra ministeriets side vil reagere.

Sonja Mikkelsen (S):

Kan boligministeren oplyse, hvilke muligheder en boligforening og et almennyttigt boligselskab har bl. a. for at meddele sig til offentligheden og på den måde varetage de interesser, man har som lejer eller som almennyttigt boligselskab?

Boligministeren (Bollmann):

Jeg kan dertil sige, at jeg mener ikke, det er nødvendigt at foretage investeringer i en avis for at komme ud til beboerne rundt omkring.

Sonja Mikkelsen (S):

Vil boligministeren afvise, at der kan være en sådan situation i den danske presseverden, at det almennyttige boligbyggeri kan have vanskeligheder ved at komme igennem med sine synspunkter i et område, hvor der er tale om et pressemonopol, så man kan se sig nødsaget til at være med til at stifte en alternativ presse for at kunne komme igennem med sine synspunkter?

Boligministeren (Bollmann):

Jeg mener ikke, der nogen steder kan være tale om et pressemonopol, men i øvrigt mener jeg ikke, at en debat om pressens udbredelse her i landet hører ind under det stillede spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 161

9) Til fiskeriministeren af:

Arne Jensen (S):

»Har ministeren givet kaptajnen på fiskeriinspektionsskibet »Havørnen« mundtlig instruks om at se igennem fingre med et ulovligt brislingefiskeri langs den jyske vestkyst?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Fjerritslev Avis fredag den 4. november 1983 har kaptajn J. K. Jensen på fiskeriinspektionsskibet »Havørnen« udtalt til Radio Midt- og Vestjylland, at han ikke vil afvise, at fiskeriministeren har givet ham mundtlig instruks om at se igennem fingre med et ulovligt brislingefiskeri.

Arne Jensen (S):

Når vi i socialdemokratiet har fundet det nødvendigt at stille dette spørgsmål til fiskeriministeren, har det to hovedbegrundelser. For det første et hensyn til dansk fiskeris forhandlingsposition i forhold til vore EF-partnere, og for det andet skal et lands love og bestemmelser nu engang overholdes. Og de, som det bliver pålagt at udføre en kontrolfunktion, skal have rimelige arbejdsbetinger. Jeg vil gerne præcisere, at dette spørgsmål ikke på nogen måde bør opfattes som en hetz mod danske fiskere; spørgsmålet har alene som udgangspunkt at skabe sikkerhed for en fremtidig administration af gældende love og bestemmelser, og i den forbindelse finder vi en afklaring nødvendig, nu da sagen er rejst i pressen.

Problemet med overholdelse af gældende bestemmelser, hvad angår reguleringsloven, hviler ganske tungt på vores fiskeriinspektion og vores fiskerikontrol, og det vil være at stille danske fiskeriinteresser i en særdeles dårlig forhandlingsposition over for vore EF-partnere, hvis der bare er et gran af sand-

[Arne Jensen]

hed i de fremførte forlydender i bl. a. Fjerritslev Avis om, at fiskeriministeren skulle være indforstået med begåede ulovligheder. Det er vist ingen hemmelighed, at netop brislingefiskeriet ved den jyske vestkyst i alt for høj grad allerede nu har skadet vort konsumfiskeri og dermed skadet beskæftigelsen i forarbejdningsindustrien.

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg har naturligvis ikke på noget tidspunkt bedt fiskeriinspektionen om at se igennem fingre med ulovligt fiskeri. En sådan instruks ville have umuliggjort den reduktion i brislingefiskeriet, der har fundet sted de sidste år. Tværtimod har inspektionen ud for den jyske vestkyst været mere intensiv i år, end den har været tidligere. Men det skal samtidig tilføjes, at inspektionen i år, som den har været tidligere, er en stikprøvekontrol.

Når det i offentligheden har været fremme, at det har været en eftergivende kontrol, skyldes det alene, at der i forbindelse med tilrettelæggelsen af kontrollen i vidt omfang kun er givet henstillinger og advarsler. Det er en almindelig praksis, som jeg har ment det nødvendigt at følge, dels som følge af det korte varsel med hensyn til indførelse af det, vi kalder brislingekassen, dels på grund af den indgribende betydning, denne kasse har for fiskernes indtjeningsmuligheder.

Det skal vel også tilføjes, at der faktisk er indført 3 kasser i løbet af et år på den jyske vestkyst. Sidste år blev der indført en formindsket kasse, 1. juli blev der indført en større kasse, og 1. august blev den helt store kasse indført. Det har altså været en trinvis udvikling, og det giver selvfølgelig nogle problemer.

Som bekendt har brislingefiskeriet ved den jyske vestkyst givet anledning til en del problemer i de senere år, og det nævner spørgeren jo også. Dels har kasserne voldt problemer, dels vil den væsentlige forøgelse af sildemængden i Nordsøen naturligvis give problemer med bifangster.

Disse forhold har også medført, at brislingefiskeriet er i tilbagegang, og igennem de seneste år har vi fra dansk side fulgt den linje, at vi ønskede at nedtrappe brislingefiskeriet. Jeg agter fortsat at følge den linje, hvilket der er skabt mulighed for nu i samarbejde med organisationerne, idet vi har haft et

hurtigtarbejdende udvalg nedsat i fiskeriministeriets regie . . .

Fjerde næstformand (Arentoft):

Taletiden, hr. minister!

Fiskeriministeren (Grove):

Ja, et øjeblik, jeg er lige ved at være færdig.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Taletiden er langt overskredet.

Fiskeriministeren (Grove):

Og den rapport, vi har fået, er der taget højde for i de forslag, vi skal behandle her i salen i morgen.

Arne Jensen (S):

Jeg vil takke ministeren for svaret. Jeg er glad for at kunne konstatere, at ministeren ikke har bedt om, at man ser igennem fingre med gældende bestemmelser og ligesom gør det legalt, at der udøves nogle funktioner, som ikke er lovlige. Jeg må da også have lov til at sige, at jeg opfatter svaret som en bekræftelse på, at ministeren faktisk ikke har tacklet denne sag særlig smart.

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg vil tilføje til det, der blev sagt her, at vores forhandlingsposition – det blev nævnt i det første indlæg – ikke er blevet forringet. Tværtimod er den blevet forbedret. Den rapport, vi har fået fra udvalget og tiltagene i den kommende lovgivning har ganske klart forbedret vores forhandlingsposition. Jeg mener også, at jeg kan bevise det: vi har inden for den sidste uge tilforhandlet os 2.000 t sild fra englænderne. Det tyder vel også på, at de værdsætter de ting, vi gør i Vesterhavet. Så jeg kan i hvert fald ikke tilslutte mig den sidste konklusion, spørgeren drog af mit svar.

Hjørtnæs (S):

Vil ministeren benægte, at kaptajn Jensen har udtalt sig som refereret i Fjerritslev Avis? Hvis ministeren ikke vil benægte dette, hvad skønner ministeren så kan være forklaringen på, at kaptajnen har udtalt sig som refereret?

Fiskeriministeren (Grove):

[Fiskeriministeren]

Jeg læser mange aviser, men jeg må desværre indrømme, at jeg ikke har læst Fjerritslev Avis og de udtalelser, der står deri, og de er ikke refereret i spørgsmålet.

Hjortnæs (S):

Ministerens svar var ikke præget af forbil- ledlig klarhed. Det kan jo skyldes, at det dunkelt tænkte, hvad en klog mand engang har sagt, naturligt må medføre, at også det sagte bliver dunkelt.

Jeg må tage ministerens udtalelser som udtryk for, at ministeren ikke vil benægte, at kaptajn Jensen har udtalt sig som refereret. Jeg er temmelig overbevist om, at ministeren udmærket kender kaptajnens udtalelser, men da jeg må skønne, at vi nok ikke kan forvente at få et mere klart svar fra ministeren, så vil jeg gerne spørge, hvad handlingsforløbet i denne sag har været. Har der været tale om skærpet kontrol og efterfølgende reaktion fra fiskerne i Hvide Sande, og er det en konsekvens af mødet i Hvide Sande, at ministeren træffer beslutning om at ophæve den skærpede kontrol? Er det på den baggrund, kaptajnen har kunnet udtale sig sådan, som han er refereret for?

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg skal kort redegøre for forhandlingerne i sommer. Da vi foretog den sidste udvidelse af kassen, havde jeg en samtale med samtlige fiskeriinspektører, hvor vi drøftede, hvordan vi kunne få tingene til at fungere, når vi udvidede kassen yderligere. Derefter har jeg haft et møde med dem sidst i oktober for at gøre resultatet op.

Jeg har ikke været til møde i Hvide Sande eller nogen andre steder, og jeg kan ikke udtale mig om den baggrund, der er refereret på i Fjerritslev Avis, da jeg ikke har læst denne artikel.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 162

10) Til *landbrugsministeren* af:

Stavad (S):

»Hvad er ministerens begrundelse for at fortrolighedsstemple oplysninger til landbrugs- og fiskeriudvalget om landbrugsministeriets undersøgelse af leasingarrangementer

omfattende maskiner og produktionsudstyr, der er modtaget projektstøtte til, og hvilken hjemmel og real begrundelse har ministeren til at afskære offentligheden fra disse oplysninger?«

Skriftlig begrundelse

Det synes helt urimeligt, at landbrugsministeren forsøger at forholde offentligheden oplysninger i en sag, som har vakt stor offentlig interesse. Da der samtidig er tale om misbrug af en tilskudsordning, som indeholder op til 33 pct. EF- og statsmidler til investeringerne, kan der næppe findes nogen acceptabel begrundelse for, at disse oplysninger skal holdes skjulte.

Tværtimod betyder landbrugsministerens holdning, at ministeren i realiteten forsøger at dække over firmaer, som har foretaget stærkt kritisable handlinger med det resultat, at alle firmaer, som har modtaget projektstøtte, nu er under mistanke, da det er offentligt kendt, at 4 store andelsselskaber har benyttet disse transaktioner.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Dette af hr. Stavad stillede spørgsmål er det foreløbig sidste i en række spørgsmål om et enkelt aspekt i leasingagen. Jeg kan sige dertil, at hverken forordning R 355 eller de danske EF-gennemførelsesregler siger noget som helst om, at de regler, man har brugt, er brugt ulovligt. Vi kan ifølge disse regler ikke forhindre den form for leasing, som er blevet praktiseret af disse virksomheder. Der er altså ikke begået noget ulovligt af dem, der har anvendt denne sale-and-lease-back-metode.

I begrundelsen for det nu stillede spørgsmål taler hr. Stavad om »misbrug« og om at »dække over firmaer, som har foretaget stærkt kritisable handlinger«. Der står næsten mellem linjerne, at der er tale om strafbare handlinger, men hvad er egentlig den retlige tilstand? Den retlige tilstand er, at hverken, som jeg sagde i min indledning, forordning R 355 eller danske gennemførelsesregler siger, at dette er ulovligt. Altså det retlige grundlag er i orden; disse firmaer har ikke gjort noget som helst ulovligt.

På det direkte spørgsmål fra hr. Stavad kan jeg oplyse, at jeg over for landbrugs- og fiskeriudvalget har oplyst navnene på samtlige de virksomheder, der i årene til og med

[Landbrugsministeren]

1982 har modtaget projektstøtte, samt navne på de 4 virksomheder, der har svaret bekræftende eller betinget bekræftende på spørgsmålet om sale-and-lease-back-systemet.

Jeg har anmodet om, at disse oplysninger behandles fortroligt. Hvorfor har jeg det? Først og fremmest fordi disse 4 virksomheder ikke har foretaget sig noget som helst ulovligt. Dernæst er det vel ikke normalt, at staten offentliggør oplysninger om enkelte virksomheders finansielle dispositioner. For det tredje forudsætter man vel, når staten indsamler oplysninger til brug for administrationen af dette eller hint, at staten behandler disse oplysninger fortroligt.

Jeg synes, at hr. Stavad insinuerer kraftigt og mistænker virksomhederne for at have foretaget noget ulovligt. Det har disse firmaer ikke. Jeg har givet landbrugs- og fiskeriudvalget de oplysninger, således at hr. Stavad som lovgiver kan træffe sine egne dispositioner, således at de regler måske laves om.

Stavad (S):

Jeg ville meget gerne have været i den situation, at jeg kunne have takket landbrugsministeren for et fyldestgørende svar, men jeg må beklage, at ministerens svar var uklart, og jeg må endda gå så vidt som at sige, at ministeren dårlig nok svarede på det, der er spurgt om.

Det er temmelig uinteressant, hvad ministeren mener og synes. Det, det drejer sig om her, er, om ministeren har hjemmel og, som jeg siger i mit spørgsmål, real begrundelse. Med real begrundelse menes der altså ikke, hvad ministeren synes, og under hvilke forudsætninger ministeren mener at de oplysninger skal videregives. Der menes, om ministeren rent faktisk har hjemmel i gældende lovgivning eller på anden måde til at forholde befolkningen disse oplysninger, som må have dens interesse. Derfor bliver jeg nødt til at gentage spørgsmålet: har ministeren noget konkret holdepunkt for den handling, ministeren har foretaget?

Når ministeren siger, at det er lovlige transaktioner, der er foretaget, så er ministeren og jeg enige, men ministeren og jeg har også hidtil været enige om, at det er stærkt kritisable handlinger, og at grunden til, at disse handlinger er lovlige, er, at ingen i denne sal har forestillet sig, at nogen kunne fo-

retage dispositioner af den karakter. Derfor har ministeren allerede nu indvilliget i, at reglerne bliver ændret, og det takker jeg ministeren for.

Jeg mener, at vi har en forpligtelse til efter den debat, der har været om disse, jeg vil gå så vidt som at kalde det odiose transaktioner, i hvert fald at informere offentligheden om det, der er sket. Det er også af hensyn til de 52 virksomheder, som ministeren har sat under mistanke for at have foretaget tilsvarende handlinger, da ministeren selv har oplyst offentligheden om, at der er 52 virksomheder, der er spurgt, og 4 af dem har erkendt, at de har foretaget den slags transaktioner.

Jeg må stille spørgsmålet til ministeren på ny. Jeg har stadig ikke fået svar.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Det er måske vanskeligt at forklare hr. Stavad, men jeg skal prøve én gang til. Begrundelsen for ikke at offentliggøre disse oplysninger er, at disse firmaer ikke har foretaget noget som helst ulovligt. Det er hr. Stavad, der i sine udtalelser til pressen åbenbart skaber en mistanke med hensyn til disse virksomheder. Det må hr. Stavad stå alene med, det er hans sag. Min opfattelse er, at oplysningerne er givet i fortrolighed til et udvalg, således at dette udvalg kan foretage sine egne vurderinger af, hvorvidt reglerne er i overensstemmelse med, hvad der må siges at være moralsk rigtigt. Jeg er enig med hr. Stavad i, at disse handlinger ikke er overensstemmende med intentionerne i projektstøtteleven. Jeg har også foretaget det skridt at foranledige, at Kommissionen formentlig fra 1984 ændrer reglerne således, at hvis den slags transaktioner sker, så vil man kunne kræve støtten tilbagebetalt. Jeg er fuldt ud overbevist om, at jeg har lovhjemmel til at betragte dette som fortroligt materiale til brug for lovgiverne, således at de kan foretage det videre fornødne. Jeg finder stadig væk – det er min filosofi – at staten også skal optræde som beskytter af virksomheder såvel som af privatpersoner. Staten skal ikke kun være den, der er ridefoged og truer med træhesten. Det er måske forskellen på vore filosofier med hensyn til statens opgaver.

Stavad (S):

[Stavad]

Jeg beklager én gang mere, at ministeren taler om noget andet end det, der bliver spurgt om. Kan ministeren henvide til nogen lov, hvorefter ministeren har hjemmel til at forholde offentligheden disse oplysninger, som har dens interesse? Har ministeren eksempelvis lovet de virksomheder, ministeren har spurgt, fortrolighed? Er det det, der er baggrunden?

Ministeren lovede mig i foråret at foretage denne undersøgelse. Jeg vil takke, fordi ministeren har foretaget den, men så må det også være rimeligt, at vi får mulighed for offentligt at diskutere, hvilke transaktioner der er foretaget. Er ministeren ikke enig i, at de 48 andre virksomheder, som tilsyneladende ikke har foretaget den slags transaktioner, men som er under mistanke, skal renses for den mistanke?

Jeg må spørge igen: vil ministeren ikke være så venlig at nævne konkret, hvor jeg finder de bestemmelser, som ministeren henholder sig til, når han stempler materialet som fortroligt? Det er det eneste, jeg beder ministeren om.

Knud Lind (FP):

Jeg vil først sige til ministeren, at jeg er glad for, at der ikke er noget som helst ulovligt i det her. Det er dejligt at få det klarlagt med det samme.

Dernæst kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren, om man, hvis man havde været vidende om, at en sådan leasingaftale kunne laves, alligevel ville have givet støtte, og om det har nogen betydning for EF-tilskuddet som sådant.

For det tredje må jeg spørge ministeren ud fra et noget andet synspunkt end det, der tidligere er blevet fremført, nemlig at det bliver lidt for meget: bliver der ikke for meget gæsteri, og kaster man ikke et fordægtigt lys over hele andelsbranchen ved at lave dette tys-tys? Jeg er personlig vidende om, at Esbjerg mejeri skulle være et af dem, og det er ikke noget, jeg har fået fra noget som helst hemmeligstemplet dokument, det har jeg fra erhvervslivet. Jeg synes nok, at man sætter dem alle sammen under mistanke, og de har jo ikke gjort noget ulovligt.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Til hr. Stavad kan jeg gentage, at jeg finder, at det er i overensstemmelse med den bemyndigelse, jeg har, når jeg stempler disse oplysninger som fortrolige. Ellers vil jeg henvide hr. Stavad til at studere loven om offentlighed i forvaltningen. Man kan måske nok finde nogle jurister, der siger, at jeg har uret. Der er andre jurister, der siger, at jeg har ret.

For mig er det mere et princip: kan staten kræve oplysninger, når de, der giver oplysningerne, kan risikere, at de, hvis det er i offentlighedens interesse, offentliggøres? Der er så sandelig mange ting af privat karakter, der i dette samfund har offentlighedens interesse. Tænk på, hvor mange der ønsker at snage i både den ene og den anden sagsag! Det kan vel ikke være meningen, når vi kræver oplysninger og tvinger privatpersoner til at give nogle oplysninger, at de kan risikere, at vi løber rundt og spreder dem for alle vinde. Det er en principsag, men hr. Stavad er velkommen til at undersøge, om jeg overholder loven om offentlighed i forvaltningen.

Til hr. Knud Linds spørgsmål kan jeg sige, at i Kommissionen har man ligesom i landbrugsministeriet selvfølgelig ikke været klar over, at denne regel kunne bruges på denne måde, men projektstøtten kan ikke kræves tilbagebetalt nu, for der er ikke noget ulovligt i det. Man kan selvfølgelig stille det spørgsmål, om der er noget formål med at give denne projektstøtte, hvis de kan lave det andet bagefter. Derfor har jeg forhandlet med kommissær Dalsager, og vi er blevet enige om, at man skal lave visse regler om, således at der ikke kommer mulighed for uhensigtsmæssige handlinger.

Stavad (S):

Jeg forstår på ministeren, at han ikke har noget som helst konkret holdepunkt for at stemple det som fortroligt, at det nærmest er i henhold til bornholmsk lov, ministeren mener at han har bemyndigelsen.

Når ministeren henviser til lov om offentlighed i forvaltningen, vil det være interessant, om ministeren kan påpege, efter hvilken bestemmelse i lov om offentlighed i forvaltningen ministeren har fortroligstemplet det. Jeg har læst loven, og jeg har spurgt jurister, og ingen af dem har kunnet vejlede mig om, hvor det findes. Hvis ikke jeg kan få svaret her, må jeg gå videre og spørge justits-

[Stavad]

ministeren, som formentlig har større juridisk kendskab end landbrugsministeren, og så håber jeg, at jeg kan få et svar.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Det er klart, at justitsministeren pr. definition har mere forstand på den slags, end jeg har. Men samtidig vil jeg sige tak for complimenten. Jeg kan oplyse hr. Stavad om, at bornholmsk retsopfattelse plejer at være i overensstemmelse med den, man har i Vendsyssel.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 145

11) Til *socialministeren* af:

Erik B. Smith (S):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der finder en gennemgang af samtlige blanketter sted med henblik på at sikre, at borgerne ikke i unødvendigt omfang krænktes af spørgsmål, der ikke er relevante i forhold til det, som spørgsmålet skal danne baggrund for?«

Skriftlig begrundelse

Den daværende mødrehjælp anvendte et skema udarbejdet af socialministeriet til brug for vurderingen af, hvorvidt de unge kvinder havde behov for hjælp af mødrehjælpen.

Et af skemaets punkter var, at den unge skulle give nærmere oplysning om forholdet til den opgivne far samt angive tid og sted for samleje. Skemaet fulgte den unge pige på hospitalet og senere i statsamtet, hvor bidraget blev fastsat. Oplysningerne om tid og sted for samleje var naturligvis genstand for indgående interesse blandt sygehuspersonalet og personalet i amtet.

Oplysningerne blev som hovedregel givet, men i det omfang den unge mødte op med en af forældrene eller den pågældende selv var i stand til at formulere sin protest mod et sådant spørgsmål, blev det ikke besvaret.

Hverken af hensyn til fastsættelse af bidrag eller af hensyn til mødrehjælps sag må det siges at være relevant at få oplyst, hvor og hvornår samleje har fundet sted, og spørgsmålet må alene være udtryk for utidig interesse.

Til min store overraskelse har Kommunernes Landsforening udarbejdet et skema, BI 570, der indeholder præcis det samme spørgsmål til brug for socialforvaltningerne, og spørgsmålet er fortsat lige så utilstedeligt, som det hele tiden har været.

Det synes, som om der er et påtrængende behov for, at man kritisk gennemgår samtlige blanketter ved de sociale myndigheder for at sikre, at borgerne ikke udsættes for krænkende spørgsmål helt uden relevans for den pågældende sag.

Erik B. Smith (S):

Den daværende mødrehjælp, som i øvrigt gjorde et godt og stort socialt arbejde, anvendte i sit arbejde et spørgeskema, når gravide kvinder henvendte sig til dem for at få hjælp, hvor et af punkterne var, at man skulle oplyse tidspunkt og sted for samleje.

Det var, for at sige det mildt, et overraskende og temmelig irrelevant og krænkende spørgsmål, og da mødrehjælpen med socialreformen forsvandt, gik jeg ud fra, at dette irrelevante og krænkende spørgsmål gled ud af den sociale regie. Det har imidlertid vist sig, at Kommunernes Landsforening har udarbejdet et spørgeskema med præcis det samme irrelevante og krænkende spørgsmål. Mit spørgsmål til ministeren er derfor, på hvilken måde vi sikrer os, at den slags spørgsmål ikke indgår, og om man vil tage initiativ til, at samtlige blanketter bliver gennemgået for at få pillet irrelevante spørgsmål ud.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Lad mig først fastslå, at socialministeriet ikke udsteder eller autoriserer blanketter til brug for socialforvaltningernes arbejde. Det er i almindelighed overladt til kommunerne selv at skønne over, hvor mange blanketter det er praktisk at bruge, og hvordan de skal se ud. Men socialministeriet har i et cirkulære af august 1975 om bistandslovens almindelige bestemmelser indskærpet, at det må påses, at en ansøger kun afkræves oplysninger om forhold af direkte betydning for den foreliggende sag.

Den blanket fra Kommunernes Landsforening, hr. Erik B. Smith tager udgangspunkt i, har jeg fået oplyst er udarbejdet til brug for socialforvaltningerne, når de yder bistand til at rejse en faderskabssag. Reglerne om be-

[Socialministeren]

handling af faderskabssager hører imidlertid under justitsministeriets område, men jeg kan sige til hr. Erik B. Smith, at da også jeg finder, at blanketten indeholder krav om oplysninger, som man ikke kan stille krav om, har jeg aftalt, at man fra justitsministeriets side tager kontakt med Kommunernes Landsforening og får en samtale om dette. Men jeg må fastslå, at der naturligvis hverken fra justitsministerens eller fra min side er nogen mulighed for direkte at pålægge kommunerne, hvordan blanketterne skal udformes.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for hans svar. Jeg kan forstå, at dette spørgsmål vil glide ud, men må beklage, at ministeren ikke vil tage den generelle indfaldsvinkel til spørgsmålet. Jeg vil blot bebude, at møder jeg flere af den slags krænkende og irrelevante spørgsmål i den sociale sektor, så vil jeg igen ulejlige ministeren.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg er enig i, at vi naturligvis skal være opmærksomme på den slags ting og stadig væk arbejde ud fra, at kommunerne naturligvis kan få opfordringer om, at de skal være opmærksomme på det og tage hensyn til det, men vi har ikke nogen mulighed for at gribe ind i kommunernes udformning af blanketter.

Hvis der senere skulle vise sig behov for det – det har vi ikke ment at der direkte har været på socialministeriets område – vil vi da gerne overveje en fornyet opfordring til kommunerne om at være opmærksomme på det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 142

12) Til forsvarsministeren af:

Birkholm (VS):

»Kan ministeren bekræfte – at der ikke foreligger planer i NATO for tilføjelser til eller moderniseringer af de i Europa stationerede eller for den europæiske krigsskueplads designerede atomvåbenarsenaler – at den danske regering vil modsætte sig sådanne planer, hvis og når de eventuelt måtte fremkomme i NATO – at efter tilbagetrækningen af de 1.400 taktiske atomvåben, som

blev annonceret den 28. oktober i forbindelse med NPG-mødet i Ottawa, må det samlede »europæiske teaterarsenal«, selv efter den nuværende regerings opfattelse, der er parat til at acceptere 572 nye mellemdistancemissiler, ikke overstige et loft på: (de nuværende) $5.999 \div$ (de forældede) $1.400 +$ (de planlagte) $572 = 5.171$ atomvåben?»

Skriftlig begrundelse

Under forespørgselsdebatten den 3. november 1983 (nr. F 1 og nr. F 2 vedrørende INF-forhandlingerne m.v.) fremhævede såvel statsministeren som udenrigsministeren flere gange, at NATO-forsvarsministrene på NPG-mødet i Ottawa »besluttede« at lade 1.400 forældede taktiske atomvåben trække tilbage fra »det europæiske teater«.

Ifølge statsministeren og udenrigsministeren måtte denne tilbagetrækning læses som et bevis for NATOs vilje til- og NATOs konkrete planer om at nedbringe det samlede europæiske atomvåbenarsenal. Statsministeren talte således om »en gradvis overgang til en ny strategi, hvor NATO bevidst lægger vægt på at gennemføre skridt, som betyder risikoformindskelse ... og jeg synes også, det skal fremhæves i dag, at når destrueringen af de 1.400 oven i de 1.000 taktiske atomvåben fra NATOs side er gennemført, så vil USA have reduceret sit nukleare arsenal med en tredjedel, Sovjets er derimod øget ...« osv.

Som ordfører for VS under forespørgselsdebatten fremlagde jeg en række supplerende, ikke offentliggjorte oplysninger om planlagte moderniseringer og tilføjelser til NATO-atomstyrken, som viser bagsiden af regeringens skinnende Ottawamedalje og som forsvarsministrene undlod at udsende nogen pressemeddelelse om. Det drejer sig nemlig om de programmer, som NATO har planlagt til erstatning for de 1.400 forældede atomvåben:

»Vedrørende fremtidige tilføjelser og moderniseringer af NATOs atomslagstyrker er der besluttet programmer, som – når de 1.400 forældede våben trækkes fra – i hvert fald vil bringe det samlede antal atomvåben i Vesteuropa op over 7.300 ved udgangen af 1988. Herunder drejer det sig bl.a. om 2.100 neutronbombevåben (nemlig 380 til Lanceraketter, 800 stk. 203 mm Howitzerartilleri med neutronsprænghoveder og 1.000 stk. 155 mm

[Birkholm]

Howitzer med neutronsprænghoveder). Hertil kommer, at man har besluttet produktion af yderligere mindst 272 Pershing II raketter ud over de 108, som allerede er på vej til Vesttyskland. De 272 ekstra Pershing II raketter er bevilget i det amerikanske forsvarsbudget. Det samme gælder i øvrigt 758 søbaserede krydsermissiler, 3.500 luftbårne krydsermissiler og andet stads.«

Udenrigsministeren sagde i sit svar:

»Jeg kan hilse fra min kollega forsvarsministeren og sige, at hr. Birkholms bemærkninger savner ethvert hold i virkeligheden.«

Det bør derfor være såre simpelt for forsvarsministeren på regeringens vegne at besvare det ovenfor stillede spørgsmål fuldt ud positivt.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

På Ottawamødet her for nylig blev det besluttet at fjerne 1.400 sprænghoveder fra NATOs lagre, hvilket indebærer, at antallet af NATOs landbaserede nukleare våben vil komme ned på omkring 4.600. Vi har hermed fået lagt et loft, som efter min opfattelse er særdeles betydningsfuldt. Udplaceringen af Pershing II raketterne og krydsermissilerne vil ikke, såfremt der ikke opnås et resultat ved INF-forhandlingerne i Genève mellem USA og Sovjetunionen, ændre dette antal, idet der vil blive trukket ét våben tilbage for hvert nyt, der opstilles.

I anledning af hr. Birkholms bemærkning i begrundelsen om, at NATO fjerner de forældede våben, vil jeg gøre opmærksom på, at der sker en reduktion af samtlige våbentyper i de eksisterende lagre. Der er altså tale om fuldt ud brugelige våben. Reduktionen af de 1.400 sprænghoveder er ikke gjort betinget af modernisering og opstilling af nye våben, som det bliver anført af spørgeren.

Hr. Birkholm påstår også i sin begrundelse for spørgsmålet, at man skulle have besluttet at bringe det samlede antal atomvåben op over 7.300 i 1988, bl.a. ved at udstyre Lancemissiler og artillerivåben med i alt 2.100 neutronvåben og anskaffe yderligere 272 Pershing II. Hr. Birkholm omtaler endog programmet for krydsermissiler til USAs strategiske forsvar som en del af denne forøgelse. Disse bemærkninger savner, som udenrigsministeren også sagde under forespørgselsdebatten her i folketinget den 3. november

1983, ethvert hold i virkeligheden. High-Level-gruppens rapport, som ligger til grund for ministrenes beslutning om reduktionerne, indeholder ingen sådanne planer.

Specielt om de strategiske krydsermissiler skal jeg sige, at det jo er et nationalt amerikansk anliggende, og introduktion af disse våben vil bevirke, at USAs strategiske nukleare lager formindskes, idet der samtidig fjernes et større antal nukleare bomber.

Birkholm (VS):

Den ene halvdel af mit spørgsmål kom forsvarsministeren slet ikke ind på. Jeg vil derfor gerne spørge, om forsvarsministeren i anden omgang kan bekræfte, at den danske regerings standpunkt er, at den fremover vil modsætte sig, at det loft på 4.600, som forsvarsministeren omtalte, vil blive overskredet i NATOs samlede »europæiske teaterarsenal«.

Jeg vil godt sige yderligere, at det tal, som ministeren her fremlægger, ikke er i overensstemmelse med de tal, som dokumenteres af internationalt anerkendte kilder som det svenske fredsforskningsinstitut SIPRI, det amerikanske Center for Defence Information og den anerkendte amerikanske rustningsekspert William Arkin. De dokumenterer samstemmende, at der foreligger omfattende oprustningsplaner i kernevåbenarsenerne for det, der så smagfuldt kaldes »det europæiske teater«, bl.a. bestående i 640 Trident II ubådsmissiler, der skal erstatte kun 64 i øjeblikket eksisterende på britiske u-både, der ikke er under amerikansk kommando, men er en del af NATO-styrken, 644 atombombebærende Tornadofly, der skal erstatte mindre end 200 nu eksisterende F 104 Buccaneer fly og andre fly, og mindst 380 Lancerraketter med neutronsprængladninger.

Når jeg har fremdraget disse planer, så er det for at påvise, at regeringen driver billig propaganda, når den bruger pressemeddelelsen fra NATO-forsvarsministermødet i Monte Bello ved Ottawa til at hævde, at NATO har haft planer om at mindske det samlede nukleare trusselspotential i Europa. Rent bortset fra at de moderniserede våben er langt farligere, har længere rækkevidde, større præcision og hurtigere fremføringshastighed, går de samlede planer i retning af en

[Birkholm]

forøgelse af antallet af kernevåben ifølge alle de kilder, jeg her har refereret.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Nu fremgår det af hr. Birkholms spørgsmål og de efterfølgende kommentarer, at forskellige våbensystemer bliver blandet sammen, systemer, som i og for sig ikke har noget med beslutningen i Ottawa at gøre, hvor vi jo talte om de taktiske våben. Det fremgår af den pressemeddelelse, som blev udsendt fra mødet i Monte Bello i Canada, at ministre konstaterede i den sammenhæng, at med et så reduceret atomvåbenlager må både leveringssystemer og spræghoveder være effektivt og bedst muligt beskyttet, og man overvejede også i den forbindelse forbedringer, der overvejende går på konventionelle støtte-, kontrol- og kommunikationssystemer.

De forbedringer, jeg her nævner, vil indgå i NATOs militære myndigheders planlægning efter konsultation med de direkte berørte lande i de kommende år. Men jeg vil godt gentage, det er også i relation til hr. Birkholms supplerende spørgsmål, at de ikke vil give anledning til nogen forøgelse af atomvåbenlagrene.

Hr. Birkholm bringer i sit spørgsmål en række u-bådsbaserede våben ind i det. Hertil er at sige, når vi taler om de engelske våben, at de ikke kan indregnes i tallet fra Monte Bello alene af den grund, at der kun tales om landbaserede våben, hvad jeg var inde på.

Birkholm (VS):

For det første vil jeg sige om de u-bådsbaserede våben, at de er en del af det samlede teaterarsenal, og det ved forsvarsministeren udmærket godt. For det andet vil jeg endnu engang bede forsvarsministeren om at svare på det spørgsmål, jeg stillede i første omgang, og som forsvarsministeren ikke svarede på, nemlig: vil den danske regering modsætte sig, at det loft, forsvarsministeren forpligtede NATO til, på 4.600 kernevåben i det »europæiske teaterarsenal«, fremtidig overskrides?

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Den danske regering ønsker, som der ofte er givet udtryk for, at vi fastholder sikkerhed på det lavest mulige rustningsniveau. Det er det, vi arbejder for i alle internationale fora, og det er også det, vi arbejder for ved NA-

TO-ministermøderne. Når jeg siger sikkerhed med det mindst mulige våbenarsenal, betyder det selvfølgelig både sikkerhed og på det lavest mulige niveau.

Hr. Birkholm drager en række nationale våbensystemer ind i det – her taler jeg om de engelske – og det er klart, at det er noget, man kan tage op på orienteringsbasis og få en drøftelse af på NATO-vis, men vi kan naturligvis ikke nedlægge veto. Vi håber, at en række af de forskellige våbenforhandlinger, kontrolforhandlinger, der føres, fører frem til positive resultater.

Birkholm (VS):

Det at det kan tages op på orienteringsniveau, hvad forsvarsministeren nu indrømmer, dokumenterer klart, at de er en del af den samlede NATO-slagstyrke.

Jeg vil godt for tredje gang, da forsvarsministeren igen snakkede udenom, bede ham om at bekræfte, at han vil forpligte den danske regering på det tal, som forsvarsministeren selv fremlagde i første omgang, nemlig 4.600 kernevåben, og bekræfte, at dette tal ikke må overskrides, altså at den danske regering vil modsætte sig enhver overskridelse.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om den danske regerings politik, sikkerhed på det lavest mulige kernevåbeniveau, konkret betyder, at Danmark vil modsætte sig planerne om udstationering af neutronvåben i Vesteuropa. Det må dog være til at svare på.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Nu ved jeg ikke, hvad hr. Birkholm mener med forpligtelse. Det, vi arbejder på, er at få en samlet reduktion til det lavest tænkelige niveau. Det er det, vi støtter, og det er det, vi prøver at få frem i alle de forhandlinger, som føres, og det er det, vi støtter vores allierede i deres bestræbelser på. Der er lagt et loft nu, og det synes jeg er et meget tilfredsstillende og et godt resultat, og det loft håber vi da kan holde. Det regner vi med kan holde i en lang årrække, men det er da klart, at en forpligtelse ud i al evighed vil hverken jeg eller andre være i stand til at påtage os. Det er noget, som bl.a. må være en følge af udviklingen, også i de internationale forhandlinger mellem Øst og Vest.

[Forsvarsministeren]

Til hr. Pelle Voigt skal jeg sige, når han drager neutronvåbnene ind i det, at de overhovedet ikke er med i denne sammenhæng.

Birkholm (VS):

Forsvarsministeren håber, at det loft kan holde i en lang årrække. Nu er det sådan, at de 1.400 våben først skal demonteres over en 5-6-årig periode, så vi er altså temmelig langt ude i fremtiden.

Jeg har endnu ikke fået ministerens bekræftelse, men derimod mere og mere udenomsnak, når det drejer sig om den danske regerings holdning. Vil den danske regering fremover stå fast på, at disse 4.600 kernevåben bør forblive loftet for de »europæiske teaterarsenaler«? Nu ser jeg helt bort fra, at jeg ikke mener, at de 4.600 er et realistisk tal, fordi allerede planerne imødegår dem.

Hvis forsvarsministeren kan garantere folketinget, at regeringen vil forholde sig, som han her har sagt, så må den danske regering jo også være imod de planer, jeg her omtaler.

Pelle Voigt (SF):

Det, jeg hentyder til, er, at den amerikanske administration jo har omstødt den beslutning, som USAs tidligere præsident, Jimmy Carter, traf om at indstille produktionen af neutronbomben, og at der kun er ét logisk sted i verden, hvor dette våben kan udstationeres, nemlig Vesteuropa. Det, jeg spørger ministeren om, er, om den danske politik på dette område er, at man ikke vil have neutronvåben udstationeret i Vesteuropa. Jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med, at det danske søværn på det tidspunkt, hvor neutronbombediskussionen rasede mest her i landet, var dybt inde i overvejelser om, hvordan man fra danske skibe kunne anvende neutronvåben i Østersøen.

Jeg vil meget gerne vide, hvad den danske regerings holdning til placering af neutronbomben i Vesteuropa er. Er man for eller imod? Det er da ikke så svært at svare på.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg skal sige til hr. Birkholm, at vi er interesserede i at fastholde det lavest mulige loft. Det må gerne være under det tal, som har været fremme i forbindelse med Monte Bello-mødet.

Til hr. Pelle Voigt vil jeg igen sige, at vi har ingen overvejelser overhovedet om at anskaffe neutronvåben, heller ikke til det danske forsvar. Det ved hr. Pelle Voigt jo også udmærket godt.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Fjerde næstformand (Arentoft):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Tommy Dinesen: spm. nr. S 86 og S 131

Sonja Mikkelsen: spm. nr. S 88

Jytte Andersen: spm. nr. S 95

Steffensen: spm. nr. S 104

Svend Heiselberg: spm. nr. S 109

Waldorff: spm. nr. S 112 og S 125

Pelle Voigt: spm. nr. S 113 og S 119-121

Bjørn Elmquist: spm. nr. S 114

Holger K. Nielsen: spm. nr. S 117

Askjær Jørgensen: spm. nr. S 118

Grethe Kindberg Jørgensen: spm. nr. S 122

Maisted: spm. nr. S 123 og S 147

Lawaetz: spm. nr. S 124

Roesgaard: spm. nr. S 126

Barsøe-Carnfeldt: spm. nr. S 127

Poulsgaard: spm. nr. S 128

Tove Niemann: spm. nr. S 130

Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 135 og S 136

Agerschou: spm. nr. S 137

Spm. nr. S 86

Til *undervisningsministeren* (24/10 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren se velvilligt på, at man for et symbolsk beløb overlod Kalundborg kommune de smukke udenomsarealer, der ligger ved Kysthospitalet, Kalundborg?«

Begrundelse

Udenomsarealerne til Kysthospitalet er så smukke og har så stor naturværdi, at det ville være urimeligt, om ikke disse arealer bevaredes på offentlige hænder.

Svar (2/11 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Efter beslutningen om, at driften af Kysthospitalet på Refsnæs skal ophøre pr. 1. januar 1984, er hospitalets bygninger og arealer udbudt til salg.

Salget sker efter de almindelige regler for salg af statens faste ejendomme, hvilket bl.a. indebærer, at salg som hovedregel skal ske til den højstbydende. Der er dog efter reglerens § 10 en mulighed for at søge bevillingsmyndighedernes godkendelse af, at afhændelse i særlige tilfælde ikke sker til den, der byder højest.

Hvis Kalundborg kommune ønsker at erhverve udenomsarealerne, er jeg parat til at overveje, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at denne undtagelsesbestemmelse kan finde anvendelse.

Spm. nr. S 88

Til *undervisningsministeren* (25/10 83) af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Kan ministeren oplyse, hvorledes undervisningsvejledninger til folkeskolen udarbejdes og behandles, efter at uddannelsesrådet for grundskolen m.v. er nedlagt?«

Begrundelse

Uddannelsesrådet for grundskolen m.v. blev nedlagt 10. september 1982. Dette råd havde som én af sine væsentligste opgaver at udarbejde og behandle undervisningsvejledninger.

Spørgsmålet stilles, idet spørgeren ønsker at få et indtryk af, hvorledes undervisningsvejledninger nu sikres en kvalificeret behandling.

Svar (2/11 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det uddannelsesråd, som nævnes i det stillede spørgsmål, udarbejdede i den tid, det bestod, kun en enkelt undervisningsvejledning, og der findes ingen forskrifter om en bestemt fremgangsmåde i forbindelse med tilvejebringelse af sådant vejledende materiale, som under alle omstændigheder forudsætter medvirken af særligt sagkyndige.

I min tid som undervisningsminister har jeg iværksat eller forberedt udvalgsarbejde

vedrørende vejledende materiale, der berører fire af folkeskolens fag.

I nogle af disse udvalg er de særligt berørte organisationer repræsenteret, i andre ikke. Jeg har ikke endnu modtaget resultater af dette udvalgsarbejde. Når dette sker, vil materialet blive sendt til høring i organisationerne.

Det vejledende materiale vil først blive udsendt til kommunerne efter en nøje gennemgang af høringssvarene med deraf følgende eventuelle rettelser. I øvrigt står det jo den enkelte kommune frit, i hvilket omfang den vil anvende de forskellige vejledninger.

I forbindelse med påbegyndelse af udvalgsarbejde af den omhandlede art er der blevet og vil fortsat blive udsendt pressemeddelelse om udvalgets sammensætning og dets kommissorium for arbejdet.

Resultatet af et sådant udvalgsarbejde vil selvsagt altid kunne føre til debat og kritik, uanset hvilken fremgangsmåde der er anvendt. Men der vil næppe kunne rejses berettiget kritik, hvad angår alle berørte parter mulighed for at komme til orde på et eller andet tidspunkt i tilblivelsesprocessen.

Spm. nr. S 95

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/10 83) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren tage initiativ til, at DSB ophører med brugen af de såkaldte rengøringsaftaler?«

Begrundelse

I »Kvindernes Fagblad« nr. 8, 1983, omtales DSBs brug af såkaldte rengøringsaftaler.

Ifølge artiklen foregår der ved brugen af disse aftaler en sammenblanding af lønmodtagerforhold og aftaler, der intet har med lønarbejde at gøre.

Det er beskæmmende, at en stor statsinstitution som DSB på den anførte måde søger at omgå overenskomstmæssige aftaler, som bl.a. er indgået med Kvindeligt Arbejderforbund.

Svar (8/11 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

[Ministeren for offentlige arbejder]

De rengøringsaftaler, der omtales i »Kvindernes Fagblad« nr. 8, 1983, har baggrund i en ved DSB meget lang tradition for at lade indvendig rengøring af stationer m.v. udføre efter individuel aftale med en person, der vil tage arbejdet i entrepriser.

DSB leverer materialerne, og den pågældende står for udførelsen af rengøringen. Det er DSB uvedkommende, om vedkommende selv udfører arbejdet eller lader det udføre af andre.

For så vidt angår betaling for rengøringen er beløbet udregnet ud fra en vurdering af lokalernes størrelse, indretning m.v. sammenholdt med det overenskomstmæssige lønniveau for rengøringsarbejde i staten.

Jeg finder ikke anledning til at bringe brugen af rengøringsaftaler til ophør, idet de gennem mange år har virket tilfredsstillende både for DSB og for entrepriserhaverne. Aftalerne sikrer kontinuerlig rengøring med minimum af administration og giver frihed for modparten til fleksibel udførelse af arbejdet.

Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark peger i artiklen på, at der kan opstå visse problemer omkring forståelse af standardrengøringsaftalens indhold. Selv om DSB hverken centralt eller decentralt, hvor aftalerne indgås, har observeret sådanne problemer, overvejes for tiden en revision af ordningen, så misforståelser undgås.

Det er for mig afgørende, at eksisterende ordning virker hensigtsmæssig og fleksibel for begge parter, samt at det betalingsmæssige niveau svarer til det, der overenskomst-mæssigt er fastsat for rengøringsarbejde i staten.

Spm. nr. S 104

Til *ministeren for offentlige arbejder* (27/10 83) af:

Steffensen (KrF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at den kommende motorvej Herslev-Taulov føres uden om Elbodalen ved Fredericia?«

Begrundelse

Ved lov nr. 237 af 14. juni 1965 projekteredes den nord-sydgående motorvej i Jylland med forskellige tilsluttende vejforbindelser. Motorvejsstrækningen Herslev-Taulov er projekteret til at gå gennem Elbodalen ved

Fredericia. En anlægslov for strækningen forventes i løbet af foråret. En gruppe beboere fra Fredericia har fundet frem til en alternativ linjeføring, som ikke alene vil skåne den naturskønne Elbodalen, men som tilmed er 150 mill. kr. billigere, bl.a. på grund af mindre behov for pilotering. På den anden side vil turen mellem Fredericia og Flensborg komme til at vare 2 minutter længere ved den alternative linjeføring. Det er over for mig oplyst, at vejdirektoratets modstand mod den alternative linjeføring alene er begrundet i et driftsøkonomisk synspunkt, der tager hensyn til den kortere vejstrækning.

I betragtning af, at man kan skåne områdets skønneste natur og spare 150 mill. kr., finder jeg det ikke rimeligt kun at tage driftsøkonomiske hensyn, når der er tale om så lille en besparelse.

Svar (8/11 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Projekteringen af den pågældende motorvejsstrækning finder sted med hjemmel i en projekteringslov fra 1965. Den heri forudsatte linieføring, der bl.a. fører vejen på tværs af Elbodalen, har tidligere været genstand for indgående overvejelser bl.a. i folketingets udvalg om offentlige arbejder. Udvalget har i et brev af 8. februar 1973 til den daværende minister for offentlige arbejder bl.a. meddelt følgende:

»Efter disse indgående drøftelser er udvalgets medlemmer, med undtagelse af socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget, nået til den opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til, at den i projekteringsloven skitserede linieføring ændres. Man forudsætter dog, at naturfrednings- og landskabskonsulenten deltager i det fortsatte arbejde med projekteringen, og at der sikres vejanlægget et naturligt forløb i landskabet.«

Denne tilkendegivelse fra udvalget har siden sammen med projekteringsloven fra 1965 dannet grundlag for det videre arbejde.

Den alternative linieføring, som er omtalt i begrundelsen for spørgsmålet, er antagelig identisk med et forslag om forskydning af linieføringen mod vest, som jeg fra anden side er blevet præsenteret for tidligere, og som vil betyde, at hovedparten af trafikken mellem Lillebæltsbroen og Vejle, herunder

[Ministeren for offentlige arbejder]

den tunge trafik, fortsat vil benytte den eksisterende hovedlandevej 341 (E 67). Denne hovedlandevejsstrækning vil derfor på et eller andet tidspunkt skulle udvides for et beløb, der meget vel vil kunne blive af en størrelsesorden svarende til det beløb, som eventuelt vil kunne spares ved at flytte den pågældende motorvejsstrækning M 60 mod vest som nævnt foran.

Hertil kommer, at de foretagne investeringer i udfletningsanlæg m.v. til forberedelse af M 60 i givet fald ville være spildt.

På baggrund af foranstående finder jeg derfor ikke grundlag for at tage initiativ til en ændring af den hidtil forudsatte linieføring.

Jeg skal sluttelig tilføje, at jeg ikke på nuværende tidspunkt kan sige noget om, hvornår anlægslovforslaget for den pågældende strækning vil blive fremsat.

Spm. nr. S 109

Til fiskeriministeren (28/10 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»På baggrund af mit spørgsmål af 24. juni 1983 (nr. S 1335), hvor jeg gjorde ministeren opmærksom på den uheldige administration af kvoterne på eksempelvis kuller og sej, vil jeg spørge ministeren om, hvilke initiativer ministeren omgående vil tage for at undgå, at fiskerne skal smide den uundgåelige bifangst af kuller og sej ud igen efter fangsten.«

Begrundelse

Det er helt uforståeligt, at ministeren ikke har fundet det nødvendigt at foretage administrative skridt vedrørende de fiskearter, hvor kvoterne er mest truet, eksempelvis med en begrænsning af fiskeriet i industriferien, som henvist til i mit spørgsmål til ministeren af 24. juni 1983. Det er også uheldigt, at de mindre både bliver ramt af et totalt stop; her tænkes specielt på de få krogebåde ved Vorupør. Administrationen m.h.t. de forskellige fiskearter bør altid være således, at der kan være plads til en bifangstprocent.

Endelig er det jo ekstra beklageligt at lave et totalt fiskestop i den tid, hvor fisken er mere end dobbelt så dyr som eksempelvis i industriferien.

Svar (7/11 83):

Fiskeriministeren (Grove):

Umiddelbart efter vedtagelsen i EF af den fælles fiskeripolitik den 25. januar 1983 anmodede jeg i et møde i fiskeriministeriets rådgivende udvalg vedrørende regulering af fiskeriet fiskerierhvervet om at fremsætte forslag til en etablering af generelle retningslinjer for regulering af dansk fiskeri. Efter et studium af erhvervets forslag udarbejdede ministeriet et udkast til den fremtidige administration af de danske kvoter. Dette udkast vandt imidlertid ikke almindelig tilslutning, hvorfor jeg til nærmere drøftelse af forskellige reguleringsformer i juli nedsatte et udvalg bestående af embedsmænd fra fiskeriministeriet og repræsentanter for erhvervsorganisationerne.

Udvalget forventes at forelægge en rapport for reguleringsudvalget i løbet af november. Det er mit håb, at samarbejdet med erhvervet om et generelt reguleringsystem vil skabe konkrete resultater inden årets udgang, således at det kan danne grundlag for administrationen af de fangstmængder, Danmark får til rådighed i 1984.

Som det fremgår af mit svar på hr. Svend Heiselbergs spørgsmål af 24. juni 1983, kunne reguleringsudvalget ikke tilslutte sig at lade også kuller være omfattet af det midlertidige forbud mod fiskeri i det nordøstlige Atlanterhav (stoppet i industriferien), der alene var gældende for torsk og sej.

Ifølge art. 4 i Rådets forordning nr. 172 af 25. januar 1983 om TACer og kvoter for 1982 og Rådets forordning nr. 198 af 25. januar 1983 indeholdende den midlertidige ordning, indtil TACer og kvoter for 1983 er vedtaget (Roll-over), må fangster af arter, for hvilke der er fastsat kvoter, kun beholdes om bord eller landes særskilt i det omfang, som tillades af de kvoter, der er tildelt. For både sej og kuller er der fastsat TACer og kvoter. Når Danmarks kvoter er opfiskede, er det derfor forbudt at beholde disse arter om bord eller lande dem. Jeg kan selvsagt ikke dispensere fra en af Rådet vedtagen forordning.

I tilslutning hertil skal jeg oplyse, at det er lykkedes at tilforhandle Danmark en supplerende kvota for kuller på 2.000 tons, således at kullerfiskeriet i et vist omfang kan fortsætte indtil videre.

[Fiskeriministeren]

For så vidt angår sej undersøges mulighederne for at opnå en supplerende kvota, så landing af uundgåelige bifangster kan tillades.

Spm. nr. S 112

Til *energiministeren* (31/10 83) af:

Waldorff (VS):

»Hvordan vil ministeren sikre de samfundsmæssige interesser, som ligger i maj 81-aftalens bestemmelser om efterforskning og tilbagelevering af den danske undergrund?«

Begrundelse

Den meget lange behandlingstid for arbejdsprogrammerne for de af DUC gjorte fund har alvorlige konsekvenser for samfundet.

Den statslige energipolitik bliver vanskeliggjort af, at det ikke er muligt at få et overblik over de ressourcer, man kan regne med, og det betyder en udskydelse af mulige indtægter til staten.

Det vanskeliggør også opbygningen af en dansk offshore-sektor og betyder tab af arbejdspladser.

Det er kun den nuværende bevillingshaver, A. P. Møller, som har interesse i den lange sagsbehandling.

Udskydelsen af arbejdsprogrammerne betyder nemlig, at DUC vinder tid, som kan bruges til at lave efterforskning i det område, som skal tilbageleveres i 1984 og 1986.

Det betyder med andre ord, at energiministeren giver A. P. Møller en ekstra frist på 9-10 måneder for de gjorte fund. Bevillingshaverne kan på denne måde bevare eneretten til de gjorte fund, samtidig med at de kan forsøge at undersøge den del af undergrunden, som andre bevillingshavere efter aftalen skal kunne overtage. Dette svækker naturligvis statens forhandlingsposition over for kommende bevillingshavere, og det vanskeliggør bruddet på DUCs monopol på undergrunden.

Disse forhold er så meget mere skandaløse, som meget tyder på, at det er de utilstrækkelige vurderingsrapporter fra bevillingshaverne, som er den vigtigste årsag til forsinkelserne.

Det må være et krav til energiministeren, at dette stoppes. Mest oplagt ved, at eneretten til de gjorte fund erklæres for tabt.

Dersom energiministeren vil fastholde, at forsinkelserne ikke skyldes bevillingshaverne, men energistyrelsens mange arbejdsopgaver, så må kravet være øjeblikkelig ansættelse af den nødvendige ekspertise i energistyrelsen.

Svar (7/11 83):

Energiministeren (Enggaard):

Jeg forstår af begrundelsen for spørgsmålet, at der særligt sigtes til bestemmelser i 1981-aftalen mellem energiministeren og A. P. Møller om evaluering af gjorte fund. I den forbindelse kan jeg oplyse, at jeg i besvarelser af tidligere spørgsmål her i tinget og i besvarelser af en række spørgsmål fra folketingets energipolitiske udvalg har redegjort for de årsager, der ligger til grund for vurderingsprogrammernes behandlingstid i energiministeriet og -styrelsen.

I min besvarelse den 3. oktober 1983 af spørgsmål nr. 143 og 151 (Alm. del - bilag 214 og bilag 220) fra folketingets energipolitiske udvalg oplyste jeg, at behandlingen af vurderingsprogrammerne i det sidste halve år har været påvirket af, at den ekspertise i energistyrelsen, der skal inddrages ved behandlingen af vurderingsprogrammerne, er sammenfaldende med den, der har været involveret i arbejdet med andre presserende sager. Disse sager har det været nødvendigt at prioritere højere i denne periode, og det har som følge heraf ikke været muligt for energistyrelsen at gennemføre behandlingen af vurderingsprogrammerne inden for de oprindeligt forudsete tidsrammer. Det har været nødvendigt at prioritere på denne måde, bl.a. for samlet at sikre varetagelsen af de samfundsmæssige interesser, som 1981-aftalen tilgodeser.

Det er min opfattelse, at den tid, der er medgået til behandling af visse af de hidtil fremlagte programmer, har været påkrævet for at sikre en forsvarlig behandling af sagerne. Det har i denne forbindelse været nødvendigt at afklare de ofte meget komplicerede geologiske og tekniske sammenhænge mellem nødvendige vurderingsarbejder for påviste forekomster og de efterforskningsarbejder, som staten har krævet gennemført i den verserende voldgiftssag. Jeg finder der-

[Energiministeren]

for, at den tid, der er medgået til en afklaring af disse problemer, har været nødvendig for at sikre de samfundsmæssige interesser, som er indeholdt i 1981-aftalens bestemmelser om efterforskning og arealtilbagelevering.

Der er for de udestående vurderingsprogrammer fastlagt en tidsplan, hvorefter behandlingen vil være afsluttet inden længe. Jeg vil fortsat prioritere behandlingen af disse sager højt sammen med arbejdet med at udnytte de øvrige muligheder, der ligger i 1981-aftalen med hensyn til at fremme efterforskningen og indvindingen af olie og gas på dansk område.

Spm. nr. S 113

Til *boligministeren* (31/10 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Er det tilladt at anvende et almennyttigt boligselskabs eller et af dettes afdelingers midler til underskudsgivende aktiviteter i et andet almennyttigt boligselskab eller et af dets afdelinger, såfremt de ikke på forhånd er juridisk forpligtet hertil?«

Begrundelse

Det fremgår, at boligstyrelsen har foreslået, at afdelingen »Store Hus« i Avedøre får sit underskud på et stort butikscenter dækket ved, at andre almennyttige afdelinger i området går ind økonomisk.

Denne højst unormale trafik af midler mellem afdelingerne skulle kunne foregå, såfremt de implicerede parter indgik frivilligt i ordningen.

Det virker besynderligt og urimeligt, at grundelementet i de almennyttige boligselskabers økonomi – at enhver afdeling skal hvile økonomisk i sig selv – kan brydes, blot det sker på frivillig basis.

Svar (9/11 83):

Boligministeren (Bollmann):

I begrundelsen for spørgsmålet er henvist til den verserende sag om afdeling »Store Hus« under Glostrup Boligselskab. Jeg har derfor i besvarelsen koncentreret mig om denne bebyggelses særlige forhold. Vedrørende den mere generelle del af spørgsmålet tillader jeg mig at henvise til besvarelsen af spørgsmålsstillersens spørgsmål S 93 af 25. oktober 1983.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen i sin tid om støtte til opførelse af »Store Hus« blev der lagt vægt på, at centeret – selv om det udgjorde en meget stor del af afdeling »Store Hus« – kun svarede til ca. 3 pct. af det samlede almennyttige boligareal i Avedøre Stationsby, som centeret var beregnet på at betjene. Set i forhold til hele bebyggelsen, der i alt omfatter ca. 2.500 boliger, har fællesfaciliteter og erhvervslokaler således en meget normal udstrækning.

Centeret består foruden af erhvervslejemål på ca. 5.400 m² af 2.500 m² fællesfaciliteter, hvoraf 500 m² udelukkende anvendes af beboerne i »Store Hus«, mens resten også anvendes af de øvrige beboere i Avedøre Stationsby. Lejerne i »Store Hus« betaler over huslejen udgifterne til de »egne« faciliteter. Udgifterne til de øvrige ca. 2.000 m² fællesfaciliteter, der benyttes af samtlige beboere i området, betales efter det for boligstyrelsen oplyste af såvel lejerne i »Store Hus« som af de øvrige lejere i Avedøre Stationsby.

Boligstyrelsens forslag om at rette henvendelse til de øvrige bebyggelser i området med henblik på at undersøge muligheden for, om disse ville yde tilskud til driften af butikscenteret, skal ses på baggrund af, at hele bebyggelsen måtte formodes at have en interesse i at bevare centeret. Man har herved tillagt det betydelig vægt, at bebyggelsen i forbindelse med overførelsen som nævnt blev betragtet som en samlet enhed, og at det i nogen grad er tilfældigt, at erhvervslokalerne er samlet i én afdeling og ikke spredt i alle bebyggelserne.

Jeg mener på denne baggrund ikke, at der gennem boligstyrelsens forslag i den pågældende sag er opfordret til et brud på de almindelige regler om de almennyttige boligafdelingers adskilte økonomi. I øvrigt kan jeg oplyse, at underskuddet på erhvervslejemålene gennemsnitlig har ligget på 1,4 mill. kr. pr. år. Såfremt samtlige lejemål i området gik ind på at dække dette underskud, ville det udgøre ca. 560 kr. om året pr. lejemål. Ifølge boligselskabet giver fællesfaciliteterne ikke direkte underskud i regnskaberne, idet underskud herfra indgår i beboernes lejebetaling.

Spm. nr. S 114

Til *justitsministeren* (31/10 83) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Vil ministeren indhente oplysninger fra de enkelte politikredse, der kan belyse antallet af narkomaner, der er indblandet i kriminalitet, herunder også anden kriminalitet end egentlige narkoforbrydelser, dvs. overtrædelse af lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191?«

Begrundelse

I spørgsmål nr. 590 i samlingen 1982-83 bad jeg ministeren oplyse, om politiet er i besiddelse af de oplysninger, som spørgsmålet drejer sig om. Ministeren oplyste, at det var forbundet med store vanskeligheder at fremskaffe oplysningerne. Af en artikel i Jyllands-Posten den 31. oktober 1983 fremgår, at i hvert fald kriminalpolitiet i Århus har lavet en undersøgelse, der kan belyse det forhold, som mit spørgsmål drejer sig om. Det har derfor interesse at få oplyst, hvorvidt der i andre politikredse findes tilsvarende statistikker.

Hvis resultatet af Århus-undersøgelsen er generelt for hele landet, fortæller det noget om, at en indsats er nødvendig. I den forbindelse har jeg selv tidligere peget på en koordineret narkotikapolitik her i landet.

Men først må vi have tal på bordet dækkende hele landet. Det er første skridt, inden der politisk kan tages stilling.

Svar (9/11 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I min besvarelse af 9. februar 1983 af spørgsmål nr. S 590, som der henvises til i begrundelsen for det stillede spørgsmål, nævnte jeg bl.a., at der ikke foreligger oplysninger om antallet af stofmisbrugere, der er indblandet i kriminalitet.

I min besvarelse af retsudvalgets spørgsmål nr. 63 af 14. februar 1983 (Alm. del - bilag 132) oplyste jeg, at jeg havde anmodet rigspolitichefen om at foretage en undersøgelse vedrørende stofmisbrugeres kriminalitet.

Jeg er enig med spørgeren i, at en nøjere drøftelse af disse forhold bør ske på baggrund af oplysninger om situationen i alle landets politikredse, men af såvel økonomiske årsager som af hensyn til ønsket om at få undersøgelsen foretaget på et ensartet grund-

lag, har jeg fundet det mest hensigtsmæssigt, at undersøgelsen - i hvert fald i første række - foretages på grundlag af oplysningerne i Det centrale Kriminalregister.

Jeg kan yderligere tilføje, at den nævnte undersøgelse kan forventes at foreligge i begyndelsen af det nye år.

Spm. nr. S 117

Til *udenrigsministeren* (2/11 83) af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Vil regeringen modsætte sig, at EF-Parlamentet vil bruge ca. 50 mill. kr. til en såkaldt neutral kampagne, som skal skabe en europæisk bevidsthed forud for det direkte valg til EF-Parlamentet i 1984?«

Begrundelse

Præsidiets i EF-Parlamentet har besluttet at bruge ca. 50 mill. kr. til en såkaldt neutral kampagne forud for det direkte valg til EF-Parlamentet næste år. Opgaven er overdraget til reklamebureauet Publicis-Intermarco-Farmer, som har fået det kommissorium, at der skal køres en følelsesbetonet kampagne med det formål at skabe en europæisk bevidsthed.

I betragtning af, at der i forvejen er bevilget enorme summer til valgkampen (ca. 350 mill. kr.), forekommer det vanvittigt, at man oveni vil bevilge hele 50 mill. kr. til såkaldt oplysning, som i virkeligheden viser sig at være rendyrket propaganda.

Svar (7/11 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Om regeringens holdning til Europa-Parlamentets anvendelse af bevillinger til oplysningsarbejde forud for det direkte valg til Europa-Parlamentet i 1984 kan jeg henvise til mit svar på skriftligt spørgsmål nr. S 335 af 6. december 1982 fra hr. folketingsmedlem Poulsgaard om samme emne. (Folketingstidende 12. januar 1983 sp. 3875-76).

Spm. nr. S 118

Til *finansministeren* (2/11 83) af:

Askjær Jørgensen (UP):

»Vil ministeren overveje at lade de årlige finanslovsfremsættelser ledsage af en opgørelse over, hvad skattetrykket ville være for det pågældende finansår, hvis der skulle væ-

[Askjær Jørgensen]

re balance mellem det offentliges indtægter og udgifter, altså hvis der skulle have været fremsat finanslovsforslag uden DAU-underskud?»

Begrundelse

I de senere år har man kunstigt holdt skatte trykket nede ved at udstede for mange milliarder kroner statsobligationer. Når så der blusser en debat op om, hvor stort skatte trykket vil blive i 1984 i henhold til firkløver regeringens politik, så er det klart, at skatte trykket er adskillige procentpoint lavere, end det ellers ville have været i de senere år, hvis man også havde regnet provenuet fra statsobligationssalg med som det, det reelt er, en form for skat.

Første år, hvor der blev fremsat et finanslovsforslag, hvori det blev oplyst, hvilket skatte tryk forslaget reelt medførte, kunne man jo supplere med en opgørelse over de seneste 10 års reelle skatte tryk, korrigeret for den del af skatte trykket, der var blevet udskudt ved, at man havde solgt statsobligationer i stedet for at opkræve skat.

Den post, der på finanslovsforslaget for 1984 hedder renter af statens gæld, må vel påvirke skatte trykket med ca. 45 mia kr., og da det jo ikke er den nuværende regerings politik, der har medført den gæld, der forårsager renteudgiften, må det være relevant at få belyst, hvad det er, som trækker skatte trykket op.

Svar (7/11 83):

Finansministeren (Christophersen):

Over- eller underbudgettering på statsfinanserne i kortere perioder kan være ganske velbegrunderet. I et tilfælde, hvor en relativt kortvarig økonomisk afmatning imødeses, kan det være hensigtsmæssigt at budgettere med et underskud på statsfinanserne for at afbøde virkningerne af konjunkturudsvingene på forbrug, produktion og beskæftigelse. Ikke mindst i Danmark, hvor den offentlige sektor er stor, er en sådan konjunkturudjævnende politik væsentlig.

Underskuddet på statsfinanserne er i stor udstrækning finansieret igennem et øget obligationssalg, først og fremmest for at opsure overskydende likviditet på kapitalmarkederne. Resultatet er, at staten pådrager sig sti-

gende renteudgifter og ved fortsat højt renteniveau medvirker til en omfordeling mellem erhvervs- og renteindkomst.

Regeringens holdning til udviklingen for statsfinanserne er helt klar. Det er tilkendegivet i åbningsredegørelsen, at underskuddet på statsfinanserne skal reduceres, således at problemet er væk ved udgangen af dette årti. Denne balancering af udgifter og indtægter, der bl.a. realiseres ved en omlægning af udgiftspolitikken, er nødvendig, for at rentebyrden ikke skal virke hæmmende for en positiv økonomisk udvikling og resultere i en række uheldige fordelingspolitiske virkninger på længere sigt.

Det er væsentligt, at balanceringen af statsfinanserne tilendebringes over en lidt længere årrække for at undgå et for kraftigt gennemslag på produktion og beskæftigelse. Hvis man forhøjer skatterne for at skabe en øjeblikkelig budgetbalance, er det samlede resultat uforudsigeligt, men under alle omstændigheder vil den indenlandske produktion og beskæftigelse falde ganske betydeligt med bl.a. fald i skatteindtægterne til følge. Udgifterne vil samtidig, på grund af en forøget ledighed, vokse kraftigt, hvilket nødvendiggør yderligere skatteforhøjelser for at skabe balance osv. Resultatet af en sådan politik vil være et overordentlig drastisk fald i indenlandsk forbrug, produktion og beskæftigelse og vil ikke kunne løse Danmarks økonomiske problemer.

Det er derfor heller ikke muligt at lave en meningsfyldt skatte tryksberegning, hvor det nuværende underskud er fjernet alene ved en forøgelse af skatte trykket.

Spm. nr. S 119

Til boligministeren (2/11 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Er Glostrup Boligselskab solvent?»

Begrundelse

Af brev til boligstyrelsen af 18. februar 1983 (nederst s. 6) fra Glostrup Boligselskab fremgår det, at Glostrup Boligselskab delvis med selskabets egne midler har finansieret det opståede underskud i afd. Store Hus.

Svar (9/11 83):

Boligministeren (Bollmann):

Glostrup Boligselskab har telefonisk over for boligstyrelsen tilkendegivet, at man anser selskabet for at være solvent. Selskabet har endvidere oplyst, at man ikke har lånt penge ud til nogen afdeling, heller ikke til afdeling Store Hus. Det er endvidere oplyst, at Glostrup kommune, som er selskabets hjemsteds-kommune, har godkendt såvel selskabets 1981- som 1982-regnskab.

Hvidovre kommune har som hjemsteds-kommune for afdeling Store Hus godkendt 1981-regnskabet for afdelingen, men har endnu ikke taget stilling til 1982-regnskabet.

Spm. nr. S 120

Til *boligministeren* (2/11 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»I hvilket omfang er der rettidigt betalt terminsydelser af afd. Store Hus under Glostrup Boligselskab i henholdsvis 1981, 1982 og 1983?«

Begrundelse

Af brev til boligstyrelsen af 18. februar 1983 (nederst s. 6) fra Glostrup Boligselskab fremgår det, at en del af afd. Store Hus' terminsydelse pr. 11. december 1982 ikke er betalt rettidigt, angiveligt fordi boligselskabet ikke længere ser sig i stand til at dække afdelingens store underskud.

Svar (9/11 83):

Boligministeren (Bollmann):

Glostrup Boligselskab har telefonisk over for boligstyrelsen oplyst, at terminsydelserne for 1981 er betalt rettidigt, medens ydelserne for 1982 og 1983 ikke er betalt rettidigt. Det er i den forbindelse oplyst, at resten af 11/6 1983-terminen i afdeling Store Hus betales pr. 10/11 1983. Betalingen af december-terminen 1983 er ikke sikret.

Spm. nr. S 121

Til *boligministeren* (2/11 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvor stort er det aktuelle underskud i afd. Store Hus under Glostrup Boligselskab, hvordan er underskuddet finansieret, og hvilken afvikling af underskuddet er aftalt?«

Svar (9/11 83):

Boligministeren (Bollmann):

Selskabet har over for boligstyrelsen telefonisk oplyst, at underskuddet i afdeling Store Hus ved udgangen af 1983 kan opgøres til ca. 10 mill. kr. Underskuddet er efter det ligeledes af selskabet oplyste udelukkende finansieret ved henstand med terminsydelser. Der er ikke aftalt nogen afvikling af underskuddet. En sådan afvikling afventer efter det af selskabet oplyste en samlet finansieringsmæssig løsning på sagen.

Spm. nr. S 122

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (2/11 83) af:

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

»Finder ministeren det heldigt, at der nu finder en sammenblanding sted mellem politiske fredsbevægelser og idræt?«

Begrundelse

Under henvisning til artiklen »Idræt for freden« i Dansk Idræt nr. 20/83 samt til indslaget i TV-Avisen den 23. oktober vedrørende atletikklubben AK-73' fredsstaffetløb på Østerbro finder jeg det meget uheldigt, at idrætsfolk nu blander deres politiske holdninger sammen med idrætsudøvelse. Især finder jeg det uheldigt, hvis der inden for amatøridrætten findes personer, der på den måde kan være med til at præge vore børn og unge, og jeg ser en fare for, at det, som forældre ønsker med deres børns idrætsudøvelse, nu bliver til aktive fredsdemonstrationer.

Svar (9/11 83):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

I Danmark har vi en lang tradition for, at foreningerne selv forvalter deres aktiviteter. Det synes jeg er udmærket, og jeg har fuld tillid til, at idrætslederne er sig deres ansvar bevidst.

Men det er helt klart, at en sådan tillid er baseret på, at man i foreningerne dyrker idræt og ikke politik, og at lederne drager omsorg for, at dette er tilfældet.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Jeg finder det således *ikke* heldigt, at der sker en sammenblanding mellem politisk fredsarbejde og idræt.

Spm. nr. S 123

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/11 83) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorfor personer, der er fyldt 65 år eller er invalidepensionister, kan få udstedt de såkaldte 65-billetter, mens personer, der oppebærer førtidig folkepension, ikke kan?«

Begrundelse

Der skal ikke herske tvivl om, at fremskridtspartiet mener, at der skal udbetales så rigelig og ensartet pension til alle, at de, der ønsker at benytte offentlige transportmidler, har råd til at betale prisen. Men når det er sagt, virker det lidt besynderligt, at DSB opkræver forskellig betaling for transport, afhængigt af, om en person oppebærer førtidig folkepension eller får invalidepension, ligesom folkepensionister jo har ret til DSBs 65-billetter.

Pr. 1. januar 1984 bliver de nugældende regler endnu mere urimelige, idet de, der hidtil har oppebåret laveste invalidepension og dermed har haft ret til at køre på 65-billet, får førtidig folkepension og dermed ikke ret til at benytte denne billige transportmulighed.

Selv om spørgeren mener, at særordninger er et onde, så må det erkendes, at den nugældende folkepension er for lav, og det er derfor en hjælp til vore ældre, at de kan opnå billig transport. Det er muligt, at ovenstående kan betyde en udgift for det offentlige, men disse penge kan hentes ved i lov om DSB at slå fast, at fribefordring ikke indrømmes nogen, fordi vedkommende har været minister eller folketingsmedlem. Det er jo en af de mange uretfærdigheder, der eksisterer, at folk, der i deres aktive liv har været velaflagte, og som i deres pensionsalder oppebærer en meget rigelig pension, de kan få fribefordring, men en almindelig førtidig folkepensionist kan ikke engang få lov til at køre på 65-billetter.

Svar (14/11 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

65-billetterordningen er oprindelig indført af kommercielle grunde med det sigte at få udnyttet ledig kapacitet i togene uden for spidsbelastningsperioderne.

Senere er ordningen efter aftale mellem socialministeriet og DSB udvidet til ud over de 65-årige også at omfatte invalidepensionister. For denne ordning betaler socialministeriet et tilskud til DSB på ca. 5,5 mill. kr. pr. år til dækning af DSBs indtægtstab.

I forbindelse med gennemførelsen af førtidspensionsreformen pr. 1. januar 1984 har socialministeren efter forhandling med DSB taget initiativ til at søge den for invalidepensionister gældende ordning udvidet til at omfatte samtlige førtidspensionister under 65 år. Dette forudsætter en forøgelse af socialministeriets tilskud til DSB på ca. 2,2 mill. kr., hvilket der er søgt bevilling til i et ændringsforslag til finansloven for 1984.

Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil yderligere ca. 44.000 personer blive berettiget til at benytte ordningen.

Spm. nr. S 124

Til *arbejdsministeren* (2/11 83) af:

Lawaetz (FP):

»Vil ministeren oplyse, om det er korrekt, at den kloakbekendtgørelse, der for nogle år siden udarbejdedes under den socialdemokratiske regering, men hvis iværksættelse blev udskudt, nu skal sættes i gang gradvis med store udgifter for kommunerne til følge, samtidig med at kommunerne pålægges at spare bl.a. gennem nedskæring af bloktilskuddene?«

Begrundelse

For et par år siden udarbejdedes en bekendtgørelse om en række mere arbejdsvenlige konstruktioner, installationer og arbejdsgange i forbindelse med kloakarbejder. Bekendtgørelsen blev stærkt kritiseret af flere faglige organisationer, og dens iværksættelse blev udskudt.

Nu har arbejdsministeriet udsendt en meddelelse til kommunerne om en gradvis ikraftsættelse af kloakbekendtgørelsen strakt ud

[Lawaetz]

over tre år, men det forekommer ærlig talt spørgeren temmelig inkonsekvent, at staten – samtidig med at kommunernes indtægter beskæres – pålægger den enkelte kommune millionudgifter i forbindelse med forhold, der sandsynligvis ikke nødvendigvis behøver at blive klaret netop nu.

Svar (11/11 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Kloakbekendtgørelsen er resultatet af et udvalgsarbejde, der oprindeligt blev påbegyndt i 1973. At bekendtgørelsen har været så længe undervejs, skyldes navnlig betænkeligheder fra kommunalt hold over de økonomiske konsekvenser. Baggrunden for den nuværende regerings beslutning om at få bekendtgørelsen udstedt er, at arbejdet i kloakerne i henseende til arbejdsmiljø er noget af det mest belastende, der findes, og at det er forbundet med veldokumenterede sundhedsrisici. Det bør også nævnes, at folketinget den 17. maj 1983 vedtog en motiveret dagsorden, der bl.a. opfordrede til at sætte kloakbekendtgørelsen i kraft.

Den er nu udstedt som bekendtgørelse nr. 473 af 7. oktober 1983 og træder i kraft over en 3-årig periode fra 1984 til 1987. Hvornår de enkelte bestemmelser træder i kraft, fremgår af bekendtgørelsen, der vedlægges til orientering (ikke optrykt her).

Til spørgsmålet om de økonomiske konsekvenser af iværksættelsen kan jeg videre oplyse, at regeringen efter forhandlinger med de kommunale organisationer i juni 1984 har lovet kompensation for de 105 mill. kr., der er de skønnede udgifter til iværksættelse af kloakbekendtgørelsen. De beregninger af bekendtgørelsens udgiftsvirkninger, der er lagt til grund, er gennemført i samarbejde mellem arbejdstilsynet og Kommunernes Landsforening.

Spm. nr. S 125

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/11 83) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren overveje at udsende et frimærke til minde om 40 års dagen for besættelsesmagtens internering af det danske politi?«

Begrundelse

Efter ministerens tilsagn over for Tommy Dinesen (SF) og Anne Grete Holmsgård (VS) om at lade udsende et frimærke i anledning af 40 års dagen for danske søfolks medvirken ved invasionen i Normandiet samt til minde om danske søfolks indsats under krigen i det hele taget vil spørgeren finde det temmelig upassende, om ikke man på tilsvarende vis mindes besættelsesmagtens internering af det danske politi.

Der er her tale om den eneste gruppe af danskere, som under besættelsen blev udsat for overgreb alene på grund af deres erhverv, ganske uanset deres politiske holdninger eller handlinger. Et overgreb, der som bekendt resulterede i, at de i hundredvis overførtes til tyske koncentrationslejre.

Svar (9/11 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg har sammen med Post- og Telegrafvæsenet overvejet i gang om udgivelse af frimærker i 1985 i anledning af 40-året for Danmarks befrielse.

Udgivelsen skal være et minde om og en tak til alle, som ydede en indsats for vort land under besættelsen.

På den baggrund vil der ikke blive udsendt særfrimærker i anledning af årsdagene for enkeltbegivenheder her i landet under besættelsen, men jeg takker spørgeren for det helt velbegrundede forslag.

Spm. nr. S 126

Til *arbejdsministeren* (2/11 83) af:

Roesgaard (SF):

»Vil ministeren sørge for at skærpe bøderne for overtrædelse af arbejdsmiljøloven, således at der ikke, som det er tilfældet i øjeblikket, blot er tale om nærmest symbolske beløb?«

Begrundelse

Virksomheden Intercare i Holstebro har for nylig fået en bøde for ikke at have sørget for tilstrækkelig udluftning i et lokale, hvor der blev arbejdet med epoxy. Dette medførte, at 3 arbejdere nu er sygemeldt på ubestemt

[Roesgaard]

tid. For denne overtrædelse fik Intercare en bøde på 6.000 kr., hvilket ikke engang svarer til det beløb, virksomheden har sparet ved at undlade at installere udluftningen. Det er urimeligt at udmåle straffen således, at det kan betale sig at begå lovbrud.

Svar (10/11 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Spørgsmålet om strafudmåling for lovovertrædelser er et domstolsanliggende, også når det drejer sig om overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Direktoratet for arbejdstilsynet kan imidlertid ved retslig tiltale indstille et beløb som udgangspunkt for anklagemyndighedens påstand om bødens størrelse.

Direktoratet har i en indhentet udtalelse oplyst, at det i de sidste år har søgt at hæve bødeniveauet for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, hvilket skønnes at være lykkedes i rimeligt omfang, når der sammenlignes med bødeniveauet i øvrigt inden for særlovgivningen.

Det kan således nævnes, at det gennemsnitlige bødeniveau for en arbejdsgiver i 1976 var kr. 2.267 og i 1982 kr. 4.643.

I denne forbindelse er arbejdstilsynet opmærksom på, at det må undersøges, om der har været fortjeneste ved den begåede overtrædelse, og har i enkelte tilfælde nedlagt påstand om konfiskation af fortjenesten. Det må imidlertid erkendes, at det er forbundet med store vanskeligheder at dokumentere fortjeneste eller besparelse ved overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

For så vidt angår den konkrete sag, som spørgeren henviser til i begrundelsen for spørgsmålet, oplyser direktoratet for arbejdstilsynet, at det i skrivelse af 24. januar 1983 indstillede, at der blev rejst tiltale mod Intercare ApS for bl.a. overtrædelse af epoxybekendtgørelsen. Sagen blev domsforhandlet den 10. oktober 1983, og dommen blev afsagt den 17. oktober 1983. I direktoratets indstilling blev foreslået en bøde på ikke under kr. 5.000 samt tvangsbøder, til forholdene var bragt i orden, hvilket svarer til bødeniveauet i tilsvarende sager.

I slutningen af september 1983 fik kredsen oplysninger om, at 2 personer var blevet syge med begrundet mistanke om, at det var sket som følge af arbejde på virksomheden. Som følge heraf inspicerede kredsen den 26. sep-

tember 1983 virksomheden og nedlagde forbud mod fortsat arbejde ved ovn, pulverkar og ophængningsstativ, indtil der var etableret effektiv udsugning.

Tiltalte blev idømt en bøde på kr. 6.000 samt ugentlige tvangsbøder på kr. 500, hvis påbudene ikke er efterkommet den 15. november 1983.

Under domsforhandlingen blev der alene taget stilling til de ulovlige forhold, der havde fundet sted indtil den 6. august 1982, og dommen kom følgelig ikke ind på det forhold, at der desuden forelå oplysninger om, at nogen af de beskæftigede muligvis var blevet syge.

Arbejdstilsynet undersøger for tiden den nærmere sammenhæng mellem de oplyste sygdomstilfælde og arbejdsforholdene på virksomheden.

Jeg kan henholde mig hertil. Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål nr. 1 fra folketingets arbejdsmarkedsudvalg af 6. oktober 1983.

En skærpeelse af bøderne ligger uden for mine beføjelser, men arbejdstilsynet vurderer som nævnt nøje det enkelte tilfælde, når der afgives indstilling om bødens størrelse.

Spm. nr. S 127

Til *indenrigsministeren* (2/11 83) af:

Barsøe-Carnfeldt (UP):

»Hvor store drifts- og anlægsomkostninger er der anvendt til transport af personer i hele Nordjyllands amt i 1982 specificeret på Nordjyllands Trafikselskab, institutioner, kommunale transportere, skolekørsel, sygekørsel, socialkørsel og tjenestekørsel samt i form af udbetalt vederlag for befordring i privat køretøj?«

Begrundelse

I forbindelse med den meget dårlige kapacitetsudnyttelse af Nordjyllands Trafikselskabs busser er det tankevækkende, hvor få kommunalansatte og politikere der anvender NT i tjenesten.

Svar (8/11 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

[Indenrigsministeren]

1. Indledningsvis bemærkes, at en besvarelse af spørgsmålet først og fremmest må bygge på de kommunale regnskaber.

I disse regnskaber er »kørsel« imidlertid ikke i alle tilfælde specificeret på særlige konti.

Dette skyldes, at den autoriserede konto-plan, med tilhørende konteringsregler, i et vist omfang overlader det til kommunerne selv at bestemme, hvor detaljeret regnskabsføringen skal være.

En mere nøjagtig opgørelse af disse udgifter vil i en del kommuner kræve en meget omfattende gennemgang af de enkelte regnskabsbilag.

Der er ikke taget skridt til en sådan gennemgang som følge af det stillede spørgsmål.

2. *Nordjyllands Trafikselskab* har i 1982 ifølge selskabets årsberetning haft driftsudgifter på ca. 174 mill. kr.

Da selskabet alene er et administrations-selskab, har det ingen anlægsudgifter.

Selskabet bemærker i en årsberetning, at 1982 var et unormalt regnskabsår, og at regnskabsoplysningerne ikke umiddelbart kan anvendes som målestok for selskabets generelle aktivitetsniveau på grund af de nye takst- og billetsystemers iværksættelse pr. 1. april 1982 og bl.a. gennemførelse af omlægninger af regionale busruter og oprettelse af lokalruter pr. 1. august 1982.

3. Nordjyllands amtskommunes udgifter til fribefordring til sygehus har i 1982 været 40 mill. kr., ekskl. befordring mellem sygehuse, og udgifterne til befordring af gymnasieelever m.v. 14 mill. kr. Størsteparten af udgiften til befordring af gymnasieelever vedrører Nordjyllands Trafikselskab og indgår altså i selskabets bruttoudgifter.

4. Kommunerne i Nordjyllands amt har i 1982 haft udgifter til kollektiv trafik, bortset fra bidrag til trafikelskabet og bortset fra entreprenørvirksomhed for selskabet, svarende til ca. 35 mill. kr.

Udgifterne til skolebuskørsel inkl. betaling af buskort m.v. udgjorde i 1982 ca. 30 mill. kr. Det kan ikke af alle kommunernes regnskaber ses, i hvilket omfang udgifter til skolebuskørsel består i betaling af buskort til den kollektive trafik.

De nordjyske kommuners udgifter til befordringsgodtgørelse under sygesikringen var i 1982 i alt godt 4 mill. kr.

Spm. nr. S 128

Til *ministeren for offentlige arbejder* (3/11 83) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvordan det går med den rationaliseringsundersøgelse af DEMKO, som ministerens forgænger Risgaard Knudsen bebudede i sin forelæggelsestale til forslag til lov om elektriske stærkstrømsanlæg den 29. januar 1980?«

Begrundelse

Ovenstående er en gentagelse af spørgsmål nr. 1152 af 20. august 1982, idet ministerens svar af 31. august 1982 var temmelig flydende. Bl.a. skrev ministeren i sit svar noget om en redegørelse fra rigsrevisionen i december 1981 samt en beretning fra statsrevisorerne af 1. juli 1982. Sidstnævnte anbefalede en forenkling, og det kunne derfor være nok så rart at vide, hvad der er kommet ud af hele sagen.

Svar (14/11 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Undersøgelsen af DEMKOs virksomhed fandt sted i 1980–81 under medvirken af et privat konsulentfirma og under ledelse af en af ministeriet for offentlige arbejder nedsat styringsgruppe. I styringsgruppens rapport af 24. august 1981 blev der fremsat forslag om en ændret organisationsstruktur, ændrede sagsbehandlingsrutiner, forbedrede lokaleforhold, yderligere prøvningsudstyr samt en personaleforøgelse på 16 personer. Det forventedes, at ekspeditionstiden efter gennemførelsen af disse forslag ville kunne holdes på højst 4 måneder for normalt forløbende prøvningsager. Undersøgelsen omfattede ikke overvejelse af de gældende sikkerheds- og kontrolforskrifter for elmateriel, som er grundlaget for DEMKOs virksomhed.

På grund af ministerskifte og folketingsvalg i efteråret 1981 blev der ikke truffet beslutning om styringsgruppens forslag umiddelbart efter afgivelsen af gruppens rapport,

[Ministeren for offentlige arbejder]

og da rigsrevisionen i december 1981 var fremkommet med en redegørelse til statsrevisorerne, indeholdende kritiske bemærkninger om DEMKOs produktivitet samt spørgsmål om institutionens tilhørsforhold og om mulighederne for at reducere antallet af prøvninger, fandt den daværende minister for offentlige arbejder det rigtigst at lade en stillingtagen til styringsgruppens forslag afvente statsrevisorernes beretning.

I sin beretning nr. 25 1980, der blev tilsendt ministeriet den 30. juni 1982, gik statsrevisorerne ind for en opretholdelse af DEMKO i statslig regie, men henstillede, at det blev undersøgt, hvorledes man kan forenkle godkendelsesproceduren ved i højere grad at forlade sig på allerede foretagne udenlandske godkendelser.

Da forudsætningerne for en anerkendelse af udenlandske godkendelser er, at konstruktions- og prøvningsbestemmelserne er de samme, blev det pålagt DEMKO og elektricitetsrådet at gennemgå de danske bestemmelser med henblik på at fjerne sådanne afvigelser fra de internationalt vedtagne standarder, som ikke er begrundet i specifikke danske forhold eller i tungtvejende sikkerhedsmæssige hensyn. Denne omfattende gennemgang er nylig afsluttet med afgivelsen af en række indstillinger til ministeriet om ophævelse af en lang række danske afvigelser fra standarderne, men også om bevarelse af danske særbestemmelser på så væsentlige områder, at det må anses for tvivlsomt, om der kan blive tale om nogen reel forenkling af registrerings- og godkendelsesproceduren. Eksempelvis kan nævnes særbestemmelser vedrørende prøver for varme- og ildsikkerhed, idet prøverne efter de internationale standarder anses for utilstrækkelige. Dette er i og for sig erkendt af de internationale standardiseringsorganisationer, og nye skærpede prøver er under overvejelse på det internationale plan. Som et andet eksempel kan nævnes, at det anses for nødvendigt at stille særlige krav til udførelsen af elektroniske komponenter i husholdningsapparater for at undgå uheldige virkninger under fejlforhold. Disse særlige krav skyldes, at den nødvendige ekstrabeskyttelse af sådanne apparater her i landet i praksis kun kan udføres med HFI-afbrydere.

Indstillingerne, der er tiltrådt af DEMKOs bestyrelse heriblandt af erhvervslivets repræsentanter, er for øjeblikket under overvejelse

i ministeriet, og man vil i den forbindelse også undersøge andre muligheder for en forenkling af registrerings- og godkendelsesproceduren, således at det sikres, at der ikke unødvendigt anvendes ressourcer på at foretage prøvninger, der allerede er foretaget i udlandet.

Med hensyn til styringsgruppens forslag om forbedring af DEMKOs lokaleforhold kan oplyses, at en tilbygning til DEMKOs nuværende hovedbygning nu er under opførelse og forventes færdig i midten af 1984. Den forøgede lejeudgift samt udgifterne til særinstallationer er tiltrådt af finansudvalget den 17. august 1983 (aktstk. nr. 462).

Et forslag fra DEMKO om ny organisationsplan, herunder oprettelse af nye stillinger og lønmæssig opnormering af eksisterende stillinger, er under overvejelse i ministeriet, hvis stillingtagen til forslaget vil afhænge af resultatet af de ovenfor nævnte bestræbelser for at forenkle virksomheden. Blandt de 16 nye stillinger, som var foreslået i styringsgruppens rapport, er dog 2 stillinger som prøveassistent oprettet pr. 1. februar 1983 med finansudvalgets tilslutning af 8. december 1982 (aktstk. nr. 93).

Spm. nr. S 130

Til indenrigsministeren (3/11 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Agter ministeren at stoppe for yderligere nedlæggelser af apoteker i København, bl.a. Øregård apotek?«

Begrundelse

De seneste år er der til stor ulempe for mange ældre og familier med småbørn nedlagt mange apoteker i København, bl.a. med den dårlige motivering, at folk nutildags har biler. Men det har jo netop ikke disse grupper. Tværtimod burde der være oprettet flere apoteker til gavn for befolkningen. Fra visse sider har der været udfoldet bestræbelser for at få nedlagt Øregård apotek – og i dette tilfælde uden hensyn til befolkningens bedste.

Svar (9/11 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der er inden for den seneste 5 års periode blevet nedlagt i alt 8 apoteker i hele landet. 4

[Indenrigsministeren]

af disse er blevet omdannet til apoteksfilialer, der i alt væsentligt yder samme service som et apotek. 3 af de nedlagte apoteker har været beliggende i Københavnsområdet, og nedlæggelserne har her bl.a. skullet ses på baggrund af, at der inden for meget korte afstande – omkring 500 m – har ligget flere andre apoteker.

I samtlige sager har spørgsmålet om en nedlæggelse af apoteket forud været forelagt for de berørte kommunale instanser, og i ingen af tilfældene har de lokale myndigheder udtalt sig imod en nedlæggelse af apoteket.

Jeg lægger vægt på, at apoteker opretholdes af hensyn til den lokale befolknings mulighed for nem adgang til apotek. Jeg har således ingen intentioner om at nedlægge apoteker, herunder apoteker i Københavnsområdet, medmindre der lokalt er enighed herom.

Med hensyn til Øregård apotek er forholdet det, at indenrigsministeriet har modtaget en indstilling fra sundhedsstyrelsen om en nedlæggelse af apoteket. Jeg har forelagt spørgsmålet herom for Gentofte kommunalbestyrelse og Københavns amtsråd. Jeg har ikke på nuværende tidspunkt modtaget udtalelserne fra begge de hørte myndigheder. Der er således ikke truffet nogen afgørelse om nedlæggelse af apoteket.

Spm. nr. S 131

Til *indenrigsministeren* (3/11 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvordan vurderer ministeren konflikten om skolelægeordningen, der nu har stået på i 5 måneder?«

Begrundelse

Det må antages, at konflikten kan få konsekvenser for det forebyggende arbejde, der her udføres, hvis konflikten ikke løses.

Svar (9/11 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Den ny bekendtgørelse om skolelægeordning fra oktober 1982 samt sundhedsstyrelsens nye retningslinier fra januar i år for tilrettelæggelse af skolelægeordningen har stillet ændrede krav til skolesundhedstjenesten.

Den gennemførte ændring går som bekendt ud på at give mulighed for at beskære skolelægenes rutinemæssige opgaver, mens der ikke er lagt op til nedskæring af ressourceindsatsen over for de børn, som har særligt behov for bistand. Det er disse børn, skolesundhedstjenesten primært skal satse på at støtte.

Det er således forståeligt, at der har været behov for at forhandle skolelægeoverenskomsten for at tilpasse den til den ny tilrettelæggelse af skolelægeordningen. Det er disse forhandlinger, der er gået i hårdknude.

Jeg har gennem hele konfliktperioden holdt mig løbende orienteret og har så sent som den 29. september henstillet til både Kommunernes Landsforening og Foreningen af Speciallæger snarest at finde en løsning i forhandlingerne om skolelægenes løn- og ansættelsesvilkår, så skolelægeordningen kan komme til at fungere efter hensigten.

Spm. nr. S 135

Til *indenrigsministeren* (4/11 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren oplyse, om andre kommuner har benyttet en tilsvarende ordning som den, der af borgmesteren i Hammel kommune er blevet foreslået, for at undgå at kommunen kommer over den grænse, som udløser penge til den kommunale moms-fond?«

Begrundelse

Ifølge Aarhus Stiftstidende fredag den 28. oktober 1983 har borgmesteren i Hammel kommune, Gunnar Severinsen, foreslået, at kommunen lader rengøringen af rådhuset overgå til et privat firma med tilbagevirkende kraft fra 1. oktober. Hensigten er, at kommunen derved kan undgå at komme over den grænse på 1,6 mill. kr., der udløser penge til den kommunale moms-fond.

Der spørges, fordi borgmesteren har henvist til, at andre kommuner har benyttet en tilsvarende fremgangsmåde.

Svar (14/11 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I anledning af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra ministeren for skatter og

[Indenrigsministeren]

afgifter, der oplyser, at toldvæsenet ikke har fået henvendelser om en ordning som den, der er nævnt i spørgsmålet. Ministeren for skatter og afgifter henviser i øvrigt til sin besvarelse af spørgsmål S 136 vedrørende den samme sag.

Jeg kan oplyse, at indenrigsministeriet heller ikke er bekendt med ordninger som beskrevet i spørgsmålet, og jeg kan derfor henholde mig til den ovenfor refererede udtalelse fra ministeren for skatter og afgifter.

Spm. nr. S 136

Til *ministeren for skatter og afgifter* (4/11 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil skattemyndighederne kunne tænkes at godkende en ordning som den, der af borgmesteren i Hammel kommune er blevet foreslået, for at undgå at kommunen kommer over den grænse, som udløser penge til den kommunale momsfond?«

Begrundelse

Ifølge Aarhus Stiftstidende fredag den 28. oktober 1983 har borgmesteren i Hammel kommune, Gunnar Severinsen, foreslået, at kommunen lader rengøringen af rådhuset overgå til et privat firma med tilbagevirkende kraft fra 1. oktober. Hensigten er, at kommunen derved kan undgå at komme over den grænse på 1.6 mill. kr., der udløser penge til den kommunale momsfond.

Der spørges, fordi det virker urimeligt, hvis det er muligt for kommunen at lade en aftale om afståelse af en afdeling og dens forpligtelser bl.a. over for medarbejderne gælde fra et tidligere tidspunkt end aftalens indgåelse blot med det formål at undgå momsbetaling.

Svar (7/11 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Nej. Toldvæsenet ville ikke godkende, at en kommune – for at undgå at overskride grænsen for afgiftspligtens indtræden – med tilbagevirkende kraft lader rengøringen af kommunale institutioner overgå til et privat firma.

Spm. nr. S 137

Til *indenrigsministeren* (4/11 83) af:

Agerschou (SF):

»Vil det være en lovlig kommunal disposition, hvis en kommunalbestyrelse med tilbagevirkende kraft beslutter at lade et privat firma administrere kommunal rengøring med den hensigt at slippe for at betale kommunal moms?«

Begrundelse

Ifølge en avisartikel i Aarhus Stiftstidende den 28. oktober 1983 har kommunalbestyrelsen i Hammel kommune behandlet et forslag om – med tilbagevirkende kraft – at lade rengøringen på rådhuset overgå til et privat firma. Hensigten skulle angiveligt have været at komme ned under det udgiftsbeløb på 1,6 mill. kr., som medfører, at kommunen skal betale moms. Forslaget blev behandlet på et kommunalbestyrelsesmøde onsdag den 26. oktober 1983, og det var meningen, at den pågældende rengøring skulle overlades til det private firma pr. 1. oktober 1983. Forslaget blev ikke vedtaget, men borgmesteren fremhævede ifølge artiklen, at dets vedtagelse ville være fuldt lovlig, og at andre kommuner har gennemført ændringer af samme slags, uden at det har givet problemer. Ministeren bedes tilkendegive, om en kommunal disposition som den beskrevne i givet fald vil være lovlig.

Svar (14/11 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I anledning af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra ministeren for skatter og afgifter, der oplyser, at det ikke vil være i overensstemmelse med afgiftspålægget efter finansministeriets bekendtgørelse nr. 253 af 21. maj 1974 med senere ændringer, såfremt en kommunalbestyrelse med tilbagevirkende kraft beslutter at lade et privat firma administrere kommunal rengøring for at undgå merværdiafgiftstilsvaret. Ministeren for skatter og afgifter henviser i øvrigt til sin besvarelse af spørgsmål S 136 stillet af folketingsmedlem Bernhard Baunsgaard.

Jeg kan henholde mig til den ovenfor refererede udtalelse fra ministeren for skatter og afgifter.

Spm. nr. S 147

Til *industriministeren* (9/11 83) af:

Maisted (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor det er til gavn for det danske samfund, at en håndfuld mennesker via skattefri fonde skal have lov til at styre dansk erhvervsliv, mens det er til skade for samme erhvervsliv, at lønmodtagerne ved hjælp af leasingkontrakter bliver medejere af danske produktionsmidler?«

Begrundelse

Mens næsten alle politikere fra regeringspartierne og ud til VS raser imod leasingssystemet, anbefaler industriministeren, at pensionskasserne, ATP og Lønmodtagernes Dyrstidsfond, der er opbygget på grundlag af skattefrihed, skal overtage dansk erhvervsliv.

En slags ØD-system får den borgerlige regerings velsignelse, mens en spredning af ejendomsretten via leasingkontrakter vil blive forbudt af en borgerlig regering, hvis ellers den kan få flertal herfor.

Svar (14/11 83):

Industriministeren (Stetter):

Det ligger regeringen stærkt på sinde at sikre erhvervslivet så gode og konkurrence-dygtige finansieringsmuligheder som overhovedet muligt. Virksomhedernes egenkapitaldannelse styrkes bl.a. gennem den påtænkte udvidede adgang for forsikringsselskaber og pensionskasser til at anbringe midler som risikovillig kapital i erhvervslivet. Disse bestræbelser må ses i sammenhæng med den generelle styrkelse af aktiemarkedet som finansieringskilde.

Det er tilsvarende min opfattelse, at finansieringsformen leasing på mange områder er et nyttigt og hensigtsmæssigt redskab for virksomhederne. Dette gælder ganske særligt inden for områder, der kræver hurtig teknisk omstilling.

Der er imidlertid nok ikke tvivl om, at der i den seneste tid er sket en udvidelse af leasingformerne og deres anvendelse, som må give anledning til alvorlige overvejelser.

Jeg vil i øvrigt tilføje, at regeringen gerne vil bidrage til et tættere samspil mellem lønmodtagernes opsparing og erhvervslivets behov for risikovillig kapital, herunder ved »in-

stitutionaliseret« kapitalanbringelse af midler fra pensionskasser og forsikringsselskaber, og jeg har svært ved at forstå, at en sådan form for kapitalanbringelse skulle have noget at gøre med de forskellige former for ØD, der fra forskellige sider er bragt frem i den offentlige debat.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Sikring af kontanthjælpsbeløbet efter § 43, stk. 1, og præcisering af hjælp til boligudgifter efter § 43, stk. 3).

(Fremsat 9/11 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Man må ikke lade sig forlede til at tro, at dette lovforslag retter op på denne den mest asociale lovgivning, der nogen sinde er gennemført.

Det er selvfølgelig med undren, vi har hørt, at nogle kommuner ikke engang udbetaler det beløb, loven angiver. Det bør de selvfølgelig forpligtes til. Det kan også være rimeligt, at man får ensartede regler om dækning af boligudgifterne.

Når vi til sin tid stemmer for dette forslag, hvad vi altså gør, er det, fordi det under alle omstændigheder er en forbedring, men vi vil understrege, at det stadig væk ikke gør situationen acceptabel for de mennesker, der er på varig hjælp. Socialministeren og nu også statsministeren og den borgerlige presse forsøger – åbenbart med et vist held – at give indtrykket af, at de, der er på varig hjælp, ikke er så ringe stillet endda. Vi har endda hørt lederen af et af regeringspartierne udtale i fjernsynet forleden aften, at her i Danmark har vi ikke fattigdom, her har vi kun misundelse. Den udtalelse vidner vel mere end noget andet om kynismen i regeringens politik.

Det kan derfor være rimeligt at starte behandlingen af dette lovforslag med at fastslå, at det beløb, der udbetales til en enlig mor med f.eks. 2 børn, er, når der er taget hensyn til boligudgifterne, 3.454 kr., og heri modregner man som bekendt faderens bidrag.